

Lof der geldsucht, ofte vervolg der rijm-oeffeningen

<https://hdl.handle.net/1874/203572>

T W E E D E

En

L E S T E B O E C K

Des vervolgs

D E R

Rijm-oeffeningen

V A N

J. de D E C K E R,

Begrijpende verscheyde

G E D I C H T E N.

U T T G E V E R

Aen den

L E S E R,

Over de volgende

G E D I C H T E N.

HEt heeft my goed gedacht, Leser, de volgende *Rijm-wercken* van JEREMIAS de DECKER met eenen in den Druck en voor 't licht te brengen; hoewel ick duchte, datse in soo goeden schick en ordre niet te voorschijn en komen, als den aerd der selve is vereyschende. Ick hebbe hun onder eenige sijner *Geschriften* opgesocht, en met geen kleene moeyte by een vergadert, alsoofse by de DECKER aengetcekent waren, slechts in 'z rouwe op verscheyde stucxkens papier onder een verwert en verstroyt, en daer en boven voor een groot gedeelte geenen name of tijtlen voerden: is 't dat ik in dese daer of geene sake gemist hebbe, en laet u sulcx niet seer vreemd duncken, ick hebbe getracht u te voldoen, insonderheyt in 'e gene daer 't meest op aen komt, en hebbe tot dien ende meest alle de volgende *Gedichten* groote en kleene sonder onderscheyd

V O O R - R E D E N .

scheyd met nauwe opmerckingen in 't net uytgeschreven na de Copijen des Autheurs van woord tot woord, oock tot het alderminste toe ; sulcx dat de selve, vry zynde van grove en groote mislagen, het hoofd wel mogen in de lucht steken en sich aen u vertoonen, alwaer 't sake dat ick in andere deelen gemist hadde, 't zy in de tijtelen, die elck Gedichte voor sich in 't besonder vereyscht, niet na den eysch gestelt, 't zy in de Gedichten selve hunnen vereyschten schick niet geven te hebben ; dewijle dit alles alleen mijn versuym en niet des Autheurs zijn soude. Maer voorseker, by aldien de DECKER noch een wijle tijds geleeft immers desen Druck overleeft hadde, hy soude dese sijne leste Gesangen of onder sijne voor benen gedruckte Rym-oeffeningen geschicktelyk ingevoegt, ofter deser plaetse in betere ordre en met iet merkelijks verrijkt en vermeerdert voor 't licht doen komen hebben ; maer dat geluck en heeft hun niet mogen gebeuren, de dood is den Dichter daer in voorgekomen, en heeft sijne seer aerdige en vaerdige penne in 't midden van haeren loop gestut en gestuyt. Dit moeste ick u voordragen, Leser eer ghy voortgingt, op dat ghy de mislagen (sood'er eenige zijn) voor all de DECKER niet toeschryven, en derhalven alles ten goede duyden sond. Gaet nu vry voort, en vaer wel.

Mor-

Morgen-stond.

DE Sonne wederom verschenen
 Drijft nacht en naerheyt voor sich henen,
 En roept met haerghedienstig licht
 Elck weder tot si n ampt en plicht.

De Landman gaet sich weder voegen
 Tot spitten, pooten, planten, ploegen;
 Zijne Eega mē niet luy noch loom
 Ontlast de koe van haeren room.

De Maeyer maect sich weder reede
 Om met sijn seyssen scherp van snede
 Door 't graste gaen, 't welck versch gevelt
 Een roofengeur spreyd over 't veld.

De Koopman set sich weer tot schryven;
 De Woeckeraer wroet in sijn schyven
 Alree soo besig als hy mag
 'T gewoel vermeerdert met den dag.

Ick hoore dissel, bijl en hamer
 Alreede galmen door mijn' kamer;
 Ick hoor de maet op 't aenbeeld slaen,
 Ick hoor de saeg door d'eycke gaen.

'T is all' wat lag weer op de beenen,
 'T poogt all' sijn dagwerck als voor henen
 Op hoop van lof of luttel loon
 Te spoeyen by een lamp soo schoon;

En false my vergeefs staen blaken?
 Sal ick gedoken onder 't laken
 Alleen versuymen mijnen plicht?
 En dutten by soo nutten licht

Neen, neen, o Voerman van de dagen,
 Ghy sult metuwen gouden wagen
 Van daeg niet aen den middag lijn
 Of immers niet daer over zijn,

MORGENSTOND.

Of ick en sal by uwe stralen
 Die 't all' vergulden, all' doen pralen,
 Oock ietwés hebben uytgewracht
 Tot nur van 't sterffelijck geslacht,
 En daer op vliege ick uyt de véren
 Of uyt den pluymnest in de kleeren;
 Uw soon de kostelijcke tijd,
 Die ons soo spoedelijck ontrijd,
 Dient niet verlegen noch verferen,
 Dient niet al slapende versteren,
 Maer wackerlijcken nagespoort:
 Want schoon wy stil staen, hy ruckt voort,
 En ruckt niet nimmer staende: rede
 Ons nimmer staende Jaren mede,
 Die henen schieten als een vliet,
 Ja waer van 't best ons eerst ontfchiet:
 En 't geen ons eenmael is ontfchoten,
 Dat word noyt meer van ons genoten,
 Dat blijven wy voor eeuwig quijt;
 Ach! onherhaelijck is de tijd.
 De tijd eens vruchteloos verlopen
 Word wel beklaegt, maer noyt herropen.
 Verspilling of verlies van geld
 Word noch van hier of daer herstelt,
 Of 't valt ten minnen, als ick 't quiste
 In mijnes evennaesten kiste:
 Maer quistingh of verlies van tijd
 En itreckt noyt iemand tot proffijt,
 Ja geld-verlies doet onse sinnen
 Aen deuchd en tucht niet selden winnen;
 Daer reuckloos tijd-verlies al tijd
 Ons bey tot schande en schade dijd.
 En siet wat kinders dat wy blijven!
 Vermissen wy een hand vol schijven,
 'T gaet ons wel diep aen vleesch en bloed,
 Terwijl wy niet geruften moed

*Optima
 quaeque
 dies misē-
 ris mor-
 talibus
 avi
 Pri-
 ma fugit.
 Virg.*

MORGENSTOND.

3

In slaep, in ledigheyt, in grillen
 Een goed deel van den dag verspillen;
 Daer nochrans ieder dag ('t gaet wis)
 Een goed deel onses levens is.
 Soo wie den wercktijd hem geschonken
 Verspeelt, verslaept of blijft verroncken,
 Verspilt zijn leven, en wat se hat
 Is ons soo kostelijck als dat?
 Want leven eygentlijck is waken,
 Is iet wat heylsaems doen of maken.
 Om dan soo kostelijck een goed
 Niet meer te treden met den voet,
 Wil ick aen nutte besigheden
 Voortaen mijn korten tijd besteden,
 En boven all' met allen vlijt
 Waernemen mijnen ochtend-tijd,
 En met herstelde kracht en sinnen
 Mijn dagwerck tijdelijck beginnen.
 'T verluym, dat iemand's morgens doet,
 Word selden op den dag vergoed.
 'K sal tijd en werck alfoo verdeelen,
 Dat met de perle der pinceelen
 * Geen dag, geen oogenblick voortaen
 My kome sonder treckt'ontgaen.
 O Vader vander tijden Vaders,
 Van Son en Maen, gy die de Raders
 Van's Hemelsuurwerck hebt gewracht,
 En ons den tyd hebt voort gebracht
 Uyt d'eeuwigheyt, o wilt my stercken,
 Om in den tijd alfoo te wercken,
 Dat ick mijn tyd werck afgeleyt
 Rust vinden mag in d'eeuwigheyt.

*Vita actio
 est, ope-
 ratio
 quadam
 est Arist.
 1. Polit.
 2.*

** Nulla
 dies sine
 linea.*

Te vroegh opluykende

B L O E M E.

AEr bloemeken, sie wat ghy doet,
Ghy derft'et al t'ontijdig wagen;
April heelt oock sijn' wintervlagen
En geeft noch wel een' witten hoed,

Ghy geeft u al te vaerdig bloot;

Daer kan noch wat ontstaen van 't Noorden

'T welck quetsen kan; ja gants vermoorden

Uw geeltig wit en aerdig root.

Beklagen sult ghy noch misschien,

Dat ghy op d'eerste lenteliefde

Of laute uw swanger knopken kliefde,

En ons u blos soo vroeg deed sien.

Een Maertsche lach dient niet vertrouwt;

Laet; soo 't u veylig lust te pralen,

Apoll den stier eerst achterhalen.

Ghy slacht den Zeman die te stout

Op eenen schoonen dag of twee

Zijn' ancker licht en valt aen 't varen,

Maer nau gekomen in de baren,

Weer roept om zijn verlate ree;

Wanneer hy al bestorven siet,

Hoe fel van de onverwachte vlagen

Syn vlot gebeuckt word en geslagen,

En heen sult daer 't de wind gebied:

Wanneer hy in versuypens nood,

Van sand, van sout, en schuym bedolven

Meent. soo veel doôn te sien als golven,

En t'elckens wacht den jongsten stoot,

Ghy slacht den Hoveling, die prat

Op 'teerste gunstig oog sijns Heeren

Flux valt aen 't pochen en brageren;

Maer duuren is een schoone stad.

Te vroeg oplykende bloeme.

'T gaet in het hof als in den hof ;
De Hovelingen en de bloemen
Te haest ontloken of geklommen,
Die vallen dick weer haest in 't stof.
Kortom ghy slacht ons allegaer ?
Die ons als slechthoofden en schapen
Aen 't tegenwoordige vergapen,
Het zy dan welvaert of gevaer.
Die sich van ramp gegeeselt vind,
En dert sich gants geen heyl verbeelden ;
En die gestreelt word van de weelden,
Droomt niet als moy weer en voorwind.
Maer alle lief sleept oock sijn leet,
En alle leet oock sijn' vermaken.
God heeft de wereldlycke saken
Met honing-sap en gal doorkneed.
Soo volgen bitter winterweer
En soete Somer op malkander ;
So volgen dag en nacht d'een d'ander ;
Soo gaet 'et all nu op , nu neer.
Dus bloemken of u 'tinnig lot,
Waar voor , ick duchte quam te krencken ,
Soo hebt ghy 't spreekwoord te gedencken :
Vroeg groen , vroeg grys , vroeg rijp , vroeg rot.

A E N D A C H T , O P D E N K E R S D A G ,

Des Jaers 1659.

*Gloria in altissimis Deo , ac in terra pax , hominibus
bona voluntas Luc. 2.*

All wat iet in Rijn kan stellen ,
All wat silben weet te tellen ,
Heeft 'et thans geweldig druck
Met ons Noorder krijgs geluck ,

A E N D A C H T O P

Met den zegen op te kraeyen,
 Die van Funen af komt waeyen.
 Ieder bladeken Papier
 Roockt van yfer, loot en vier:
 Ieder vaers daer op gewreven
 Schynt met breyn en bloed geschreven:
 Iederregel, ieder woord
 Snuyft (chier niet als brand en moord,
 Ick van desen dag genegen
 Om iet diefgelijcks te plegen,
 Voelde (tuyten mijnen trant
 Van eens goeden Engels hand,
 Die my sachtjensbeet in d'ooren:
 Dichter, hoe? wat hebt ghy voren?
 Wilt ghy oock met dommen moed
 Oly gieten in den gloed?
 Wacht u aen soo wreede grillen
 Gods Geboorten-dag te spillen;
 Ga veel liever daer sijn Woord
 Word gesproken en gehoort;
 Of begeef u tot de blaeten,
 Melders van de blijfste Maren;
 Sie daer hoe een' Maget baert;
 Sie hoe God uw' swacken aert
 Uwen vleesch-rock om komt gorden,
 En uyt mensche mensche worden,
 Om den mensche (feldsaem lot!)
 Eens te worden doen met God.
 Merck (ô wonder boven wonder!)
 Hoe de sander van den donder,
 Smeder van den blixemfchicht,
 In wat hoys verschoven ligt.
 Wilt syn Kribbe nader treden,
 't Sal u dienstig aen de seden
 En eên toom zijn tegens trots:
 Merck hoe hier de Grootheyd Gods

Uwenhalven sich vermindert,
 Hoe de Wysheyd Gods verkindert,
 Hoehier 't Woord der Eeuwigheyd
 Stom en woordloos ligt en schreyt,
 En ten troost van Adams neven
 Soo haest lijdē komt als leyen.
 Merck dit alles aen met vlijt;
 Dat is werck voor desen tijd;
 Maer van dage niet te spreken
 Als van kerven, schieten, steken,
 Niet alsoorlogs-toon te slaen,
 Kan den sulcken niet wel staen,
 Die sich gaerne noemen hooren
 Na den Vorst van daeg geboren,
 Die met recht by den Propheet
 Vre-vorst, Vrede-koning heet,
 Als wiens konincklycke staten
 Slechs bestaen uyt onderstaten,
 Die geweld en euvel daen
 Liever lijdē als begaen;
 Waer met oock der Eng'len tongen,
 Die sijn bly Geboort liet songen,
 Lieflyck stemmen overeen,
 En den volcken hier beneen,
 Niet als peys en vrede wenschen,
 Niet als buygsaemheyd den menschen
 Toe en juychen, en all' d'eer
 Wyden aen des Hemels Heer.
 Tracht derhalven 't licht van heden
 Aen iet vreedsaems te besteden;
 Smeek den Prince van den vre
 Dat hy 't bloedig oorlogs-wee
 Stuyten wil, en 't moordsieck woeden
 Uyt de Christe-wereld roeden:
 En bevecht uw Vaderland
 Ergens eerlijck d'overhand,

't Zy op stroomen of in velden,
 Prijt den Hemel, die uw' Helden
 Aenblies eener helden-moed:
 Dat sal ruy: wel zijn soo goed,
 Als met snorcken, roemen, rasen,
 d'Oorlogs-voncken op te blasen,
 En in menschen, hoe bedaert,
 Aen te voën eens tijgers aert:
 Dat sal 't koop-heyl doen herleven,
 Ja 's lands heit meer herte geven
 Als all' 't hitfende geschreeuw,
 Als all' 't snoeven van den Leeuw.
 Dit my dus gestelt voor oogen,
 En een weynig over wogen,
 Vond ick heylsaem en gefond,
 En in reden gegrond:
 Heb derhalven int en veder
 Staendevoets geleyt ter neder,
 En voor 's Lands welvarentheyd
 Stil den Hemel danck geteyt.

OP d'HISTORIE
 VAN
 DE CATHANESE.
 Aen de Gunstelingen.

VOrstelijke Gunstelingen,
 Troetelkind'ren van het hof,
 Die der grooten gunst uyt stof
 Ophiet tot aen 't roer der dingen:
 Die van voorspoets dampen droncken
 Streeck in 't stieren houd noch maet,
 Maer uyt sucht tot hooger staet
 Staet en Steden stelt in voncken;

Die

HISTORIE

Die door hovaerdye aen 't mallen
Af kond peylen t'elcker stond,
Tot hoe hoogh ghy ryfen kond,
Niet hoe leeg ghy kond vervallen;
Leert uw' seyl eens tijdig strijcken,
Word eens wijs en wel beraen
Door de Schipbreuck van Sejaen:
En van duyfent sijns gelijcken:
Of soo ghy sij' droeve rampen
Al te slecht acht en gemeyn,
Om t'ontnuchteren uw breyn
Van sij' waen-en glory-dampen,
Laet ten minsten dan dees' blaren
Wat doen vallen van uw' seyl,
Een eens wijs *rampsalig heyl*
Uwen waen-mist op doen klaren,
Merckt hier hoe een *Cathane*
Van den waschtrop afgehaelt,
Rijst, en weer soo yslijck daelt,
Dat ick yse, wan ick 't lese;
Hoese trouheyd en geloove
Aflagt met haer slecht gewaed,
En d' onnoosele oormoed laet
Aen den dorpel van den hove,
En daer voor in weynig weken
Aentreckt eenen hooffschen aerd,
En volleerd is metter vaerd,
In de school der hofgebreken.
Merckt hoe schoon sy weet te vleyen,
Hoe te veynsen na de kunst,
En om hoffelijcke gunst
'T roer na alle kust te swaeyen;
Merckt hoe stout en opgeblasen
Datse mer 's rijcks staten speelt,
En die schenckt en ommedeelt
Aen een volcxken van twee asen,

Merckt

Merckt hoe listig sy de sinnen
 Van haer jonge Koningin
 Poogt te prick len tot de min
 Om aen Rijcx-bewint te winnen ;
 Ja bemerckt, hoe sy gedreven
 Van haer wrevelsiekken kop
 Haren vorst door tijden strop
 Rijck af handigt maect en leven.
 Maer aenmerckt doch boven allen
 Hoe dese heyloose helleveeg
 Noyt soo steyl in top en steeg,
 Als sy hel diep is gevallen :
 En leert hier uyt eens bevroeden,
 Dat der Heeren gunst geen erf
 Maer een poel is van verderf
 Voor verydelde gemoeden,
 Leert u kleen en sedig houwen,
 Leert wel achtslaen op u stuck,
 En u sorgelijck geluck
 Hoe't meer licht, hoe min vertrouwen.
 Schep oock dese les met eenen
 Uyt dit treurspel droef en bang,
 Dat der Grooten ommegang
 Vol gevaers is voor den kleenen,
 Uylen, die hun nesten maken
 By den Valck, en zijn niet vroed :
 'T is den aerden pot niet goed
 Den metalen te genaken.
 Al te dichtte zijn gelegen
 Onder Ethna hoog en fier
 Staet het leeg Cataue dier,
 En op vier en solfer-regen.
 'T is gevaerlijck te verkeeren
 En r'onmatig vry te zijn
 Met den donderaer Jupijn ;
 Bacchus moeder kan 't u leeren.

Maer voor al leert hier vermijden
 (Sooghy veylig soeckt te gaen)
 Vorsten oyt ten dienst te staen
 In vervloecte schelmeryen;
 Want het quaed, dat sy besteken
 Streng te straffen in de geen',
 Die 't hun te gevalle deen,
 Zijn der groote Meesters streken.
 'T blijkt hier aen de schelmische lagen
 Van een Koninglijke Vrouw,
 Die, om van den band der trouw
 Haeres neefs te zijn ontslagen,
 En des volcks gemor te smeulen,
 Hem doet stikken in een koord,
 En de smette deser moord
 Affpoelt in het bloed der beulen.
 Uyt den nasleep deser dingen,
 Leert oock, Vorsten, voor u sien,
 Hoe ghy sucht draegt en tot wien:
 Set noyt dert'le gunstelingen
 Nevens u aen 't roer der saken:
 Maeckt noyt onderdaen soo groot,
 Dat hy buyten klimmens nood
 Aen uw' kroon sou kunnen raken.
 Leert uyt dit verhael bevroeden,
 Dat het hooge staets-bewint
 Sich heel selden wel bevind
 By een volck van leegen bloede.
 'T blijkt aen dese Visschers slette,
 Die door treken stout en valsch,
 'T Rijk van Napels tot den hals
 In een Zee van rampen sette.
 Maer 't is tijd te laten steken
 En te staken mijn gedicht:
 Wilt ghy nader zijn bericht
 Hoort den onacht-Schrijver spreken.

G E B O O R T Z A N G,

Voor de deuchdrijcke J U F F E R

Magdalene van der Meerſch.

Choon MAGDALEEN, ſchoon ſchoone vander
MEERSCH

Uw Boortdag in 't vergeten ſchijnt verloren;
De maend nochtans, waer in ghy zijt geboren,
Moet ick van daeg vereeren met een veers;
En waer die maend too rijck van bloem-cieraeden
Alsmild van sneeu, mijn ſchreumende gedicht
Trad, ſoete Maegd, niet onder u gezicht
Als in een' kroon van blancke lelybladen:
Die friſſche kroon op uw' paruyck geſtelt,
Sou ons doen ſien, hoe wijd in allen deelen
De lelien, die op uw' kaken ſpelen,
De lelien te boven gaen van 't veld:
Maer deſe maend en kan ons dat niet geven;
Derhalven komt mijn Boorte-ſang alleen,
En wenſcht, dat ghy veel Jaren achter een
Dees' maend herſien en vrolijk meugt beleven,
En dat ghy ons, eer't Jaer ſijn' hielen licht,
Eer'toud verloopt, eer't nieuw weer is herboren,
Wat ſoeters noch, wat vrolijckers doet hooren,
En ſtof verſchaft tot trou of bruylofts-dicht.
K verſeker u by uwe lely-kaken
En Rooſen-mond, ſoo dat gebeuren mag,
Terwijl ick leef, dat uwe bruylofts dag
Oyt leven ſal, noyt in't vergeetboek raken,
Noyt MAGDALEEN, ontgaen ſal ons onthoud,
Noyt, fiere Maegd, als uw' geboort-dag varen,
Maer eeuwelijck op *Lievens* blancke blären,
In plaets van int, ſtaenglinſteren in't goud.

G E B O O R T E - K R A N S ,

13

Opgedragen aen mijnen Broeder

A B R A H A M.

Den 1. November. Ao. 1659.

Broeder, die den Naem uws Vaders,
Naem ons allen liefen waard,
Voert, en oock wat in uw aders
Voert van sijnen vroomen aerd,
Slachtmaend is nu weer verschenen;
En op Slachtmaends eersten dag
Sag uw' Moeder u eerst weenen,
Gaffy u den eersten lach:
Dies moet ick een trecxken toonen
Van mijn' broederlijcken plicht,
En van daeg uw' hairen kroonen
Met een krancken van gedicht.
'K hebbe by gebreck van roosen
(Want al 't veld leyt bloemeloos)
Slechs wat Rijms hier toe verkosen,
Rijm verduurt oock wel een' roos?
O, waer is de tijd vergleden?
Lieve broeder, seg eens, waer?
Desen dag set ghy uw' treden
Is u viermael thiende Jaer;
En het staet my noch wel veuren,
Dat ghy verr te soeken waert;
Hier aen mogen wy bespeuren,
Hoe ons leven henen vaert,
'T welck in Jaren, maenden, dagen
Ons ontrent met snellen draf,
En van 't uurklock staeg geslagen
En gebeyert word in 't graf.

K

Acht

Ach ! wy zijn gelyck de roosen ,
 Daer uw' hairen op dese uur
 (Leê 't de tijd) mê souden blofen ,
 Schoon van kleur , maer kort van duur.
 Laet ons vry ons huys bereyden ,
 Eer de sterf-uur ons verrast ;
 All' 't geboren moet eens scheyden ,
 Moet eens sterven , dat staet vast.
 Maer hoe dus ? is dit volbringen
 'T ampt , waer toe ick ben verplicht ?
 'K moeste een bly Verjaer-lied singen ,
 En ick schrijve een Graf-gedicht.
 Al genoeg , wechlijck geschreyen ,
 Treur-gefangen , wech van hier ;
 Dese dag vereyscht geen' meyen
 Van Cypres , maer van Laurier.
 'K hebbe nu by na twee Jaren
 Alle Feest-gefang vermijd :
 'T is nu tijd , dat wy ons snaren
 Wat verstellen na den tyd.
 Veel gelucks , veel heyls dan , Broeder ,
 In uw vyfmael achtste Jaer :
 God uw' aller Jaren hoeder
 Hoede dit oock voor gevaer ,
 En wil sulcx den omloop wenden
 Van u doen en onderwind ,
 Dat ghy 't meugt soo vreedsaem enden ,
 Als ghy 't aenvangt en begint,
 Siekten , rampen en gevaeren
 Moet hy streng uw huys verbiên.
 Dickmael moet ghy noch verjaren ,
 Dickmael desen dag hersien.
 Lancksaem moet u hert verouden ,
 Lange moet ghy uwen moed ,
 Lang uw Jeuchde-kracht behouden ,
 Lange kunnen dat ghy doet.

Op de vertalinge van Florus en Eutrop. 15

Lang moet u uw' trouwe Gade
Helpen stieren uw gesin,
Helpen lichten 't pack van schade,
Helpen swaren het gewin.
Lange blijve uw' beyder leven
Veylig voor der parcken schaer,
Sulcx dat ghy een goed deel Neven
Sien meugt uyt uw' Dochter-paer,
Die u oud en afgesleten
Sullen strecken tot vermaeck,
En u vriendlyck Grootvaer heeten
Op hunn' kinderlijcke spraeck.
(Endlyck om aen 't slot te raken)
Wensch ick, dat wy hier vergaert,
Menigmael noch moeten smaken
'T soet van uw' Geboorte-taert.

OP DE
VERTALINGEN
VAN
FLORUS en EUTROPIUS;

Gedaen door mijnen VADER
ABRAHAM de DECKER.

LUft u tot bescheyt te komen,
Duytsche Leser, wie ghy zyt,
Hoe voor veler eeuwen tijd
't Rijck van 't Sevenbergig Roomen
Uyt den grond is opgehaelt,
Is geklommen en gedaelt?
En van all' sijn wedervaren
Grondelijck te zijn bewuft?
En noch tijd en hebt noch lust
Om den grooten stapel blâren

16 Op de vertalinge van Florus en Eutrop.

Van den grijfen Paduaen ,
 Of den swijger , om te slaen .
 Siet hier komt u kans ontmoeten ,
 Om dat yffelijck gevaert
 Door te loopen metter vaerd ,
 Sells op wandelende voeten ,
 Sells op wagen of in schuyt
 Van begin af tot besluyt .
 Florus sal u onderwijfen
 Van sijn' kindsheyt , van sijn' Jeuchd ,
 Van sijn' mannelijcke deuchd ;
 Van sijn' groenen , van sijn' grijfen ,
 Van sijn' welvaert en gevaer ,
 Grondig , bondig , kort en klaer ;
 En u met geswinde stappen
 Leyden , eer ghy ommesiet ,
 Van sijn' Koninglijck gebied
 Tot sijn' Borgermeesterschappen ,
 En van borgerlijck gewoel
 Tot sijn' Keyserlijcken stoel .
 Wilt gy dan noch verder kommen
 En de Basen boven dien
 Oock eens onder d'oogen sien ,
 Die dien stouten stoel beklommen !
 Soo vervolg uw' eersten' loop ,
 En tred over tot Eutroop ;
 Die u vry een' lange rye
 Van die gaffen stout en fier
 Sal doen volgen op 't papier ,
 Ja van heel de Monarchie ,
 Eerst op Broedermoord gesticht ,
 Doen sal kort en goed bericht .
 Als gy dan dit hoopken bladen
 Eens ten vollen hebt doorrent ,
 'k Wedde dat gy sfrac bekent ,
 Dat ghy all' de krijsbravaden

Van 't geweldig roomfch gevaert
 Noyt beknopt 'er faegt verklaert,
 En dat dier met yf're tanden,
 'T welck by Daniel foo woed
 Soo veel vleefch verflind en bloed,
 Soo veel fteen vertrap en landen,
 Nergens met volmaeckter fwier
 Afgefchildert faegt als hier.
 'k Wedde, dat ghy moet bekennen,
 Dat het Nederduytsche klee
 Aen dees' fchrijver is befteed.
 Kroont ghy dan met prijs hunn' pennen,
 Soo deelt, lefer, (dits mijn bê)
 Des vertalers oock wat mê.

T R A N E N
 Op 't Graf van mijnen *Broeder*

A B R A H A M,

Door de Pefte wechgeruckt den 1 July

Ao. 1664.

Onder den druck van Florus en Eutropius.

E Oe groflijk doolde mijn gedachte,
 Hoe qualijk greep ick uw' natuur,
 Wanneer ick van dit smetlijk vuur
 Haer naulijcx vattelijck en achte!

Hoe luttel dacht ick boven dien,
 Wanneer ick onder uwe boecken
 Den Franfchen Florus op quam foecken,
 Dat ghy den duytschen noyt foud sien!
 Dat ick met afgetreurde fchreden
 Aleer de Pers aen 't gaen gerocht,
 Hem eens ten halven had gebrocht,
 Uw doodbaer, Broeder, na fou treden!

Tranen op 't graf van mijnen Broeder.

Helaes! terwylick op 't papier
 Den naem des Vaders doe herleven,
 Sie ick hem in den Sone sneven
 Door dat vervloeckt Algierfche vier;
 Vier, 't welck uw levensap verflenschen,
 En wech quam teeren met een' ser;
 Vier, 't welck (o kruys) my heeft belet
 U' eeuwige vaer wel te wenschen.
 Waer quam die lucht-smet u van daen?
 Ach! uyt wat vodden, uyt wat koten,
 Quam u die pest-slang toegeſchoten;
 Waer vloog die Baſilisk u aen?
 Ghy hebt dat gift altijd gevloten,
 Altijd ten uyterſten geſchout,
 En liept noyt reuckeloos nocht ſtout
 Daer ampt of plicht u niet ontboden.
 Ach! moest die felle Schorpioen
 U oock gevoelen doen haer nepen,
 En u ſoo vroegh van d'aerde ſlepen,
 Daer ghy ſoo wel noch waert van doen,
 Soo vele goeds noch koſt bedryven,
 Helaes! wanneer ick 't wel beſpeur,
 De nutte Byen moeten deur,
 En Hommelen en Horſels blijven.
 O die van dit Hiſtory-werck
 Uw' oordeel eens had mogen hooren,
 'T had meer gegolden in mijn' ooren
 Als dat van menigh taelrijck Klerck.
 Ick weet te wel wat ghy vermochte
 In eenen ongebonden ſtyl:
 Ick weet wat keurelycke vijl
 Ghy over uw ontwerpiels brochte.
 Ick weet hoe bondigh dat ghy wiſt
 In uw' papieren, brieven, ſtucken
 Uw hert en meening uyt te drucken:
 En waerelijck wat wonder iſt,

Op 't Graf van mijns Swag. Soontjen. 19

Dat ghy hier grondig waert bedreven,
Die onder 't Westersche bewind
Aen een goed Itylwerck soo veel int
En soo veel pennen hebt verschreven!
Och of ghy noch een' goeder y
Van Jaren sulcx had mogen plegen,
Tot uwer huys genooten zegen,
Tot dienst der Westers-maetschappy:
Maer ach! die vloek woud niet gedoogen,
Of liever 't opperste bestier,
'T welck u door dit onzichtbaer vier
Veel sichtbaer onheyls heeft ontogen.
Lig, Broeder, dan gerust en sacht,
Ontduyck en sorg en finert te gader
Niet wijd van d'asch van uwen Vader.
En eeuwelyck hier mē goe nacht.

OP 't GRAF

V A N

Mijns Swagers SOONTJEN

WILLEM VERJANNEN,

Al etēde en krijtēde gebleven.

M

Oest dan of brock of kinderlijk geschrey,

Of liever alle bey

U, jonge Bloem, den gorgel als verstricken,

En sittende verstickten?

'T is over 't Jaer, dat ghy wierd afgepluckt,

En in het graf gedrukt;

En noch helaes! noch klinckt my door 't gedachte

De kreet, waer aen ghy smachte;

K 4

Noch

20 Op't Graf van mijns Swag. Soontjen.

Noch vloekt mijn ziel die bittere bete brood ,
Die u den aemtocht sloot ;
Noch ken mijn hert dat deerlijk middag eten
Verswelgen noch vergeten.
Ick liet u frisch , gefond en welgedaen ,
En staende voets daer aen
Vond ick u wech , en onder 's moeders kermen
Verftickt op 's vaders ermen.
Uw' kleene mond , die spracx noch voor dien slag
My toe wierp eenen lach ,
Bevon ick Paersch , geswollen , neergefoncken
En als in schuym verdroncken ,
Uw' kaken , spracx besprengt van levend root ,
Soo koud en blaeuw als loot ,
Uw' handen stijf , uw' oogen toegeloken ,
Uw reeder hart gebroken.
Onnooselheyd , moest dan soo fel een weer
Uw' bloessem slaen ter neer ?
Moest ik u nieu , u eerst begonnen leven
Soo pijnlijck sien sneven ?
Ick had gehoopt , dat ghy op 't blanck papier
Den wack'ren veder-swier
Uws Vaders eens soud hebben nagetreden ,
Ja selfs voorby geschreden ;
Maer ach ! de dood dreef al te streng en straf
Mijn hoop met u in 't graf :
Die bittere liet u niet toe te toonen ,
Wat geeft in u mocht woonen.
Rust , WILLEM , dan , lig vredig daer ghy ligt ,
En leef in dit gedicht
Met int doormengt van tranen dou geschreven ,
Soo lang ons Rijn sal leven.

Lijck-

Lijck-gedachtenisse

Van

Juffr. *CHRISTINA de WASS.*

SOo eeuwelijk der dooden vroom bedrijf
 Hoort door't gedacht der levenden te sweven;
 Soo hunn gerucht hun sterven t'overleven
 En niet en hoort te rotten met hunn lijf:

Dat *Emmerick* dan in gedachten houwe

Die aerdige, die waerdige de *WASS*,

En eeuwelijk met tranen sprenged'asch

Van die soo kuysche, als overschoone *Vrouwe*;

Die van haer deuchd en deuchdelijk bedrijf

Meer luysters trock op haer volmaeckte leden;

Als van de pracht, en sien dê door haer' seden

Wat schooneziel sy droeg in't schoone lijf.

Ach! moest de dood die lely-witte kaken,

Ach! moest sy dien roos gelijcken mond,

Dien blancken hals, die vlechten dicht en blond,

Voor haren tijd beswalcken en mismaken?

Ach! moest sy dat vriendelijk gesicht,

Die lodderlijke en nochtans sedige oogen,

Die met hunn licht elcx herte tot sich togen;

Soo vroeg't gebruyck verbieden van het licht?

Ach moest sy (hier word mijn pen in 't draven

By na gestuyt van druck en herte pijn)

Uytbluschen in een eenige *CHRISTYN*

Soo groot een tal van Christelijke gaven?

Als ick bedenck haer ongeveynst gemoed,

Haer nederig, haer sacht en buygsaem herte,

Haer lijdzaamheyt in ongeval en imerte,

Haer in haere *Echt* te menigmael ontmoet;

Lijck-gedachtenisse van

Soo voel ick my bewogen dus te spreken :
 Schoon Naem en aerd verschelen in 't gemeen
 Sy dragen oock wel somtijts over een ;
 'T is aen de WASS soo sacht als wasch gebleken.
 Als ick bedenck , hoe wijs en wel bedocht
 De WASS oock was ontrent haer huys-bestieren ;
 Hoe tyden Man believeen kon en vieren ;
 Wat ploy van deugd sy in de Jeugde brocht ;
 Soo spreek ck dus : wat mag oud Roomen pralen ,
 En moedig treen op sijn' Cornelia ?
 Na mijn verstand en mag 't op verre na
 By dese niet , der Gracchen moeder halen.
 Als ick bedenck , hoe vreemt sy was en vry
 Van't geen alom meest laeckbaer valt in Vrouwen ,
 Van tong niet wel in toom te kunnen houwen
 Van belgsucht , spijt en achterklappery :
 Soo spreek ick dus in mijn bedruckt gedachte :
 Schrey , *Emmerick* , schrey op soo luy ghy meugt.
 Ghy zijt in haer de spiegel van de deugd ,
 Het voorbeeld quijt van 't Vrouwelijck geslachte.
 Als ick bedenck hoe edelmoedelijck ,
 Dees brave Vrouw haer lijden heeft gedragen ,
 En all haer leet verswolgen sonder klagen ,
 Soo roep ick uyt , wat Man was haer gelijk ?
 Wat wil ick hier veel tijds of vlijts besteden
 Aen 't breed verhael van haer' weldadigheyt ,
 Of melden 't geen sy heeft te kost geleyt
 Aen't onderhoud van Christus arme leden ?
 'T sou doch haer asch maer strecken tot verdriet ?
 Sy socht hier in noyt glory by haer leven ?
 Maer gaf bedeckt , ja wat in 't stuck van geven
 Haer rechte dede , en wist haer slincke niet.
 Maer o wat geest , wat Redenaer of Schrijver
 Sou machtig zijn met tonge , pen of hand
 Te schilderen den ongemeenen brand
 En vierigheyd van haren Godsdienst-yver ?

Hoe menigmael sprack sy met luyder stem,
 Dat sy den smaed van Jesus haren Heere
 Voor haren roem, haer hoogheyd hiel en eere,
 En all haer heyl gelegen hiel in hem;
 En buyten hem of buyten sijn' genade
 All's werelds goed voor drat waerdeerde en dreck,
 Alle overvloed voor armoede en gebreck,
 Alle eer voor schande en alle winst voor schade.
 Als dees MARIE haer yverig gehoor
 Ter Kercke leende aen 't heylig woord des Heeren,
 Dan scheense in vlijt en aendacht te passeren
 Marie selfs, die't beste deel verkoor;
 En alse dan ter aerde neergebogen
 Haer diep gesmeeck God opdroeg al bedruckt,
 Dan was de WASS als buyten haer verruckt,
 Dat wierd CHRISTINE in Christus opgetogen.
 O schoone ziel, ghy die soo menigmael
 Met Gode alhier zijt in gespreck getreden,
 Wat spreeckt ghy nu, nu ghy van't pack der leden
 Ontslagen zijt, een hooger Hemel-tael!
 Wat smaeckt ghy nu van sorgen vry en smerten
 In Gods Paleys een onbegrepen schat
 Van vrede en rust, van lust die noyt gevat
 Van ooren wierd, van oogen, noch van herten!
 Den loop van't lot, of liever van Gods hand
 Uopgelecht, hebt ghy wel vroeg voltogen;
 Maer zijt daer door uw' ballingschap ontvlogen
 Naer't echt, naer't recht, naer't eeuwig Vaderland.
 En of wel't lijf verslenschen moet in d' aerde,
 En onder't fant van *Santen* sal vergaen;
 Uw' deugd nochtans sal bloeyen en bestaen
 By all' wat deugd en vroomheyt houd in waerde.
 Neem dit voor lief. Had ick u bet gekent,
 Mijn stijl mislchen had hooger mogen sweven,
 Maer aen't bescheyt van u loswaerdig leven
 Geraekkte ick eerst, na dat ghy't had volend.

OP DE
Staert - Ster - kijckers.

Aen de Voorfeggende

STERREKYCKERS.

Flammiferum trahens spatiofo limite crinem.

GH Y die in 's Hemels aengesicht
En in den swier van ieder licht
Der dingen Noodlot acht geschreyen,
En in der Sterren wonder-boeck

U roemt deur-oeffent en bedreven,
Nu hebt ghy stof tot onderfoeck;
Nu hebt ghy kans om yets te schrijven,
Om ietwes op 't papier te wrijven,
Om eenig praetjen uyt te slaen,
Tot tijdverdrijf der goede luyden,
Die vierig wenschen te verstaen,
Wat ons dit Staert-licht aen wil duyden.

Wat vliegt'er heden menig oog
En aengesichte naer om hoog!

Wat sietmen menig' bloed staen staren
En opwaerts sien na 't Firmament,
Die andersins in seven jaren

Noyt oog na 's Hemels oogen send!

De woekerner laet thans sijn schijven,

Sijn' goude en silvre daelders drijven,

En staeroogt stijf op 't eeuwig goud,

Daer 't blaeuw tapijt met is doorweven,

En dat, hoe grijs hy is en oud,

Voor d'eerste reyse van sijn leven.

Een suypfiek beeft of droncken swijn,
 Dat sijnen gisteravonds-wijn
 Noch niet heel schoon heeft uytgeslapen,
 Heft oock sijn' schelen naer om hoog;
 En komt het Hemeldack begapen
 Met een nau halt ontnuchterd oog.

De jofferkens, die diamanten,
 Die perlen, booten en pendants
 Oyt keurden voor het hoogste schoon,
 Verlaten't bed, en komen kijcken,
 Wat diamanten in den troon
 Des klaren Hemels staen en prijcken.

De Jonckerkens, die door hunn hair,
 't Welck meest maer is gekochte waer,
 Sich noyt gewaerdigden hunn' oogen
 Na's Hemels oogen op te slaen,
 Staen thans en sien als opgetogen
 Wat * Hairen hem aen't voorhoofd staen.

* *Stella
 comata
 caudata.*

't Saet all verwondert en verslagen,
 't Is all verlet met toonen, vragen.
 En't geen nocht noyt en is gedaen
 By's Hemels suyperlijckste lampen,
 Sulcx doet althans een' torts, ontsaen
 Uyt vuylen smoock en aerdsche dampen.

Soo verre stelt ons nieuwsgier oog
 Het seldsaem boven 't groot en hoog,
 Soo krachtig kan ons't nieuw ontsteken,
 De Son en Maen, hoe schoon en groot,
 En werden nimmer aengekeken,
 Dan alffe zijn in swijmens nood.

't Geen versch verschijnt voor ons gesichte,
 Al is't van soberen gewichte,
 Is staendevoets by ons vermaerd;
 Maer dingen in gebruyck gekomen
 Schat onse sotheyd luttel waerd,
 Hoe groot sy zijn en uytgenomen.

Niet

Niet dat ick dit gestaerte licht
 Wil houden van gering gewicht,
 Neen toch: all wat aen 's Hemels daken
 Verschijnt, is overwegens waerd:
 Maer 'k moest eens' in 't verbygaen raken
 Ons' al te kinderlijcken aerd;

Die aen een licht van nieus geschapen
 Ons soo nieusgieriglijk vergapen,
 En ondertusschen na dat groot
 Dat heerlijk heir van Hemel-vieren,
 't Welck eeuwig draeyt om onsen kloot,
 Noyt een verwondert ooge stieren.

Maer och of oock met ons gesicht
 Ons hert wou rijzen na dit licht,
 En sich voor d'aerdsche leuren sluyten,
 Waer naer het al te vierig neygt;
 Soo mochten wy de roede sluyten;
 Die dese roê (soo't s'chijnt) ons dreygt;

Soo souden wy mischien de quaden,
 Die ghy mocht sineeren op uw' bladen,
 Of deysen doen, of gants ontgaen;
 En all uw kakelen en kaken,
 Waerfeggeren, doen schaemrood staen,
 En u tot leugen-feggers maken.

Maer zijt dieshalven onbeducht:
 Ons' oogen gaen wel in de lucht,
 Wel selfs tot in den Hemel s'weven
 Maer 't hert houd hier beneden stê,
 Blijft in den aerdschen modder klevên,
 En, watmen preeckt, 't en wil niet mê.

Men gaat wel eens na't Staert-licht gapen,
 Maer valt stracx weer aen't eerloos schrapen,
 Stracx weer aen't suypen even vol,
 Stracx weer aen't proncken en brageren,
 Stracx weer aen't smijten even dol,
 En weet van boot doen noch bekeren.

Herstellinge en Krooninge van K. II.

27

Derhalven, Mannen, ducht ick dit,
Dat ghy byna soud treffen 't wit,
Als van onraed quamt te spreken;
En dese fackel lang van staert
Ons tot een' voorboort teeken
Van pestvier, hongersnood en swaerd.

Herstellinge en Krooninge

V A N

K A R E L den II.

Koning van Engeland, Schotland
en Ierland.

— *Regi incolumi mens omnibus una.*

Het Hoog Bestier van volckeren en steden
Wil overal niet gaen op eenen toon;
't Bevoelt sich best hier by de beste Leden,
Daer by het Volk en ginder by de Kroon.
Die Staren pooght op vasten voet te vesten,
Neem ernstig waer der volcken aerd en seên;
En sie waer 't roer vertrou dient aen de Besten,
Waer aen het volck, waer aen de vuyft van Een'.
Had Engeland dit Staetpunt recht geweren,
En recht gevat waer in sijn heyl bestaet,
't En hadde niet lichtvaerdelijck versmeten
Den Konings staf om eenen Vryen Staet;
't En hadde niet tot sijnen grooten hoone
En leet geleert, hoe dat het slaverny
En woestheyd moest ontduyken in de Kroone,
En buyten die noch Staet en was noch Vry.

Hoe

Herstellingeen Krooninge

Hoe jammerlijk, hoe spottelijken swierde
 De hulck des Rijcks door zee van roof en moord,
 Zints dat helaes! de Stierman, diese stierde,
 Soo schandelijk geschopt wierd buyten boord!
 Een eerloos graeu door eervergete listen
 En helsch geweld gestegen aen het stier,
 Ruckt haer op't sand van binnenlandsche twisten,
 En tegens banck van uytheemschs oorlogsvier:
 Houd seldsaem huys, stelt Parlemen ten, Staten
 Nu aen, nu af, al naer't hem schiet in't hoofd;
 Scheurt, schend en slind; en laet geen' Onderstaten
 Onuytgeput, geen Buuren onberooft:
 En niettemin noch wórd het aengebeden,
 Gevleyt, gevierten statelíck begroet
 Van gansch Euroop, terwijl (o snoode seden!)
 Het Wettig Saed verschopt ligt met den voet.
 Den Hemel siet dit spel van uyt den hoogen
 Elfjaren lang als door de vingers aen;
 Maer endelíck niet willende gedoogen,
 Dat dul geweld sal boven reden staen
 Daegt hy geswind, tot stuyting deser blame,
 Het heylloos Hoofd der muylers voor't gericht,
 Dat moordsiek hoofd, na welkers KROMMEN NAME
 Ick niet en wil doen hincken mijn Gedicht;
 En blixemt hem, die tegens God en reden
 Het Wettig Bloed ontruckt had Kroon en Staf,
 En (seldsaem lot!) ten Troon was opgetreden
 Door soo veel bloeds, self onbebloed in't graf.
 Dat nut verlies ontnevelt ieders oogen,
 Die wisseling maekt Brit en Ier bewust,
 Hoe 't staet gebou en all't gedroomt vermogen
 Der muyleren op eenen sandgrond rust.
 Dies Veldheer Monck en alle vrome vroeden
 Na lang beraed en rijpen overslag,
 Aensien voor best dat ellefjarig woeden
 Te teugelen door't oude Kroon-gesag:

Van KAREL den II.

29

En dat Gefag wien kan het toebehoren
Met hooger recht als STUARTS oudsten Soon,
Die tot de Kroon ja met de Kroon geboren
Onwettelijk verschopt wierd van de Kroon;
't Besluit dan is de Britsche Kroon t'herplanten
Op KARELS hoofd, op datse seker sta:
Dies komen flux de Londensche Gesanten
Hem hulde biën in 't Princelijck Breda.
Men voert hem af naer Hollands vette weyen, (tuylt
't Welck door sijn' vreugd sijn' gunste t'hemwaerts
De Meymaend leent tot dese Feelt haer' meyen,
En 't hert alom van boer en burger juycht,
Het grof geschut looft uyt metalen kaken
Niet als Triomf als juychende geraes,
Daer 't kleen op stemt; dat donderen, dat kraken
Schud d'oeveren van Merwe, Rijn en Maes.
Twijl Mase, Rijn en Merwe dusbrageren,
Verlangt de Teems met duldeloofen dorst
Van nieuw t'her sien, te wellekomen, t'eeren
Het aengesicht van sijn verschopten Vorst.
Hy komt, o Teems, hy komt, verlangend Londen,
Dus maect uw' pronk-en zegge-poorten klaer;
Uw' Rijcx-Son komt met heelsalf voor uw' wonden
En (rade ick recht) een' guldene eeuw met haer.
Uw' Tweede Son rijft (seg ick) uwen vesten
Thans op in't oost soo heuchelijck en soet,
Als d'eerste (laes!) voor ellef jaerten westen
Bedruckt in zee van tranen sonck en bloed.
Sy rijft en klimt tot welstand uwer vloeden
En ackeren; en wil haer heusch gesicht
Soo vrolijk slaen op quaden als op goeden,
Op vyanden als vrienden van haer licht.
Sy sal den mist en nevelen doen vallen
Van burgertwist, die u soo dapper smert.
Daer isse; op, op, ontfang haer in uw' wallen,
Maer boven al in een eerbiedig hert.

L

Doch

Herstellinge en Krooninge

Doch Londens vreugd gesteygert tot de wolcken
 Vernoegt sich niet aen een gemeen onthael,
 't Wil oock sijn Hoofd, Hoofd van dry groote Volken
 Omkranssen sien met Konincklijke prael:
 Want kan die prael gesagen aensien baren;
 Waer diense meer, waer eer in 't werck gestelt
 Als in een Rijk, waer in nu soo veel jaren
 't Oud Rijcxgesag moest duyken voor geweld,
 Waer in een rot van snoode boevejachten
 's Rijcks Oppermacht met voeten heeft getreên,
 Terbijl gedoemt, en alle d' Oppermachten
 Schelmachtelijk geschonden in die Een;
 't Recht evenwel wil hier eerst gaen sijn' gangen;
 En van dat dul, dat muytende gebroed
 Een kleen getal sijn' straffe doen ontfangen,
 Om 't grootere te maken wijs en vroed:
 Maer dat gespuys te machtig ingenomen
 Te verr verruckt van Mânes malle drift,
 Van Munsters geest en Knipperdollings droomen,
 Past noch op straf, op reden noch op Schrift;
 't Groeyt aen (soo 't schijnt) by bylen en by stroppen;
 't Slacht Hydraes hals, daer Hercules sich moe
 En mat aen hien; 't wint by verlies van koppen;
 D' een is nau af, of d' ander hapt weer toe.
 't Word dan hoog tijd de Kroonfeest voort te spoeyen,
 Om 't quaed, daer Schrift noch reden tegens mag,
 En 't welck door straf maer aen en schijnt te groeyen,
 Te matigen door Staf en Kroon-gesag.
 Van dat de Vorst wierd in sijn Rijk herropen,
 Tot dat hy 't hoofd steekt in den Koningshoed,
 Heeft Pheuseens den Dwersriem omgeloopen,
 En Vrou Diane hem twalefmael ont moet.
 De Meymaend dan, die met haer' beste kleeren
 't Geley hem heeft tot in sijn Rijk gedaen;
 Is oock gesint sijn Kroonfeest te vereeren,
 En schiet daer op haer' schoonsten tabberd aen:

Van KAREL den II.

34

Een bloemtapijt gord sy om hare leden ,
 Een' groenen rock om haer' verliefden schoot ;
 Alom beftickt na d'overoude seden
 Des Roofenrijcks met roofen wit en rood.
 Sels Phebus doet de drift der wolcken wijcken ;
 En voert ons toe een' held' ren dageraad ,
 Als had hy lust van uyt den Stier te kijken ,
 Hoe KARELS vuyft wil passen 't stier van Staet ;
 Terwijl staen Teems en Londen opgetogen
 Om all den drang , die hun op 't Kroongerucht
 Is toegevloeyt , en sien hunn' Segebogen
 't Voorhoofd vol moeds opbeuren in de lucht :
 Sy sien den Vorst naer oud Westmunster draven
 ('t Welck van verlang na sijne komste bernt)
 Omringt van Lords , van Hertogen en Graven ,
 Gelijk de Son van 't mindere gesternt.
 Hy naect het Hof , daer kercken , kooren , salen
 Gepropt volpracht en juychend feestgebaer
 Opgaen , om Hem met Opper-eer t'onthalen ,
 Eer niet gesien in sesendertig jaer.
 Hy treet'er in , en geeft sich tot gebeden
 En Hemelkout. 't Voegt dat men alle werck
 Begin met God : maer boven al is 't reden
 Tot Kroon en Troon tetreden door de Kerck ;
 Want om naer eyfch een' aerdschen God te spelen ;
 En wisselijck te stieren staet en land
 Voornamelijck doodkranck in all' hunn' deelen ,
 Sulcx eyfcht by naer een meer als aerdsch verstand ;
 En dat en word van d'aerde niet gelesen :
 Hier dient iet Hoogs , iet Hemelsch om gemoeyt ;
 En met den Soon van Jesses Soon geseen
 'Tot God de bron waer uyt het stroomt en vloeyt.
 Na dat Gebed en Godsdienst is beslooten ,
 Word endelijck den lang verdruckten Held
 Eerbiedelijck de Rijcx rock aengeschooten ,
 De Staf in d'hand , de Kroon op 't hoofd gestelt.

Herstellinge en Krooninge

Daer op roept elck : lang , lang moet KAR E I leven ,
 Lang heerschappen op sijner Vad'ren Troon ,
 En na sijn' dood noch voeren in sijn' Neven
 Veel eeuwen lang de Brittenlandsche Kroon ,
 Op desen wensch klapt Ierland in sijn' handen ,
 Juycht Albion met uytgelaten geest ,
 Verheugen sich de Caledoonsche stranden ,
 Gaen d'Hebrides en Orcades ter feest .
 Nu segt my eens , wat dunckt u , Londenaren ?
 En heeft de Kroon niet ruym soo schoonen glans
 Op KAR E I S hoofd ; op S T U A R D S edele hairen ,
 Als op den kop eens stinckenden tirans ;
 Die eeuwelijck gelijk een Phocas stincken
 En walgen sal in ieders neus en mond ,
 En in de blaen der Tydgeschriften blincken
 Als Judas blinckt in die van 't Nieu Verbond ;
 Die 't viert van twist , 't welck door all' d'aeren woedde
 Van uwen Staet , en all' sijn krachten schier
 Heeft afgeteert , in plaets van blusschen , voedde ,
 Ja niet en was als O L Y in dat V I E R ?
 En was 't geen tijd (wat dunckt u ?) dat de Krooningen
 Die breuken heelde of immers hare pijn
 Een luttel stilde , en 't oog van uwen Koning
 In uwen wonde als oly viel en wijn ?
 En ghy , o Vorst , die by dees' wisselingen
 Beseft en proeft , hoe verr' t' geluck nu daelt ,
 Nu weder rijft , schijnt niet in velen dingen
 Uw lot op 't lot van Josef afgemaelt ?
 Bey sinckt ghy neer ind'uyterste gevaren ,
 Bey klimt ghy weer op 's heyls doorluchtsten trap ,
 Bey even oud ontkomt ghy 't bang beswaren
 Sijns kerckers by , ghy uwer ballingschap
 Dit lotaccoort doet veler hope groeyen ,
 Dat Josephs dengd oock huyt in uw verstand ,
 En Engeland eens onder u sal bloeyen ,
 Als onder hem wel-eer Egyptenland :

Want

Want een gemoed van soo veel' ongelucken
 Soo dik bestormt, soo selden neergeleyt,
 En sal 't geluck niet lichtelijck verrucken
 Van 't spoor der deugd in 't slijck der dertelheyd.
 Dat Hofgeluck hoe hoog in top verheven
 Vervliegt als wind, vervloeyt gelijk een stroom,
 Hebt ghy geleert al in uw ballingleven
 Ja al daer voor in 't hol van uw en boom.
 Dat juychen oock niet verr en woont van klagen,
 Hofprael en rou dik treên in een gelid,
 En alle roos haer' doornen heeft te dragen,
 Sulcx leeren u uw' Roosen rood en wit:
 Sulcx leert u selfs de blyde dag van heden,
 Van uw Triomf, waer toe gy niet en meugt
 Als over 't graf van Broër en Suster treden,
 Bey neergevelt in 't ryfen van hunn' vreugd.
 Ach! ydelijck sich selven te vergapen
 Aen blooten prael van Kroon of Scepter-staf,
 Is wichters werck; een dapper Vorst gesch apen
 Tot hoog bedrijfleert hun iets anders af.
 Hy keurt hen eer voor lasten, doornen, pijnen,
 Als voor cieraed of prael van hoofd en hand.
 Hy leeft sijn ampt uyt perlen en robynen,
 En schept een les uyt elken diamant.
 Hy vest noch vormt sijn aensien op geen' poppen;
 Hy weet dat raed, dat wijsheyd Troonen bou,
 En dat de deugd blinkt in gekroonde Koppen
 Als Sonnestrael gevallen in sijn goud.
 Ja, machtig Vorst, dat ghy u deser lesse
 Verstaet in top, wie slaet'er twyffelaen;
 Die onder 't kruys die strenge leermeeftresse,
 Soo menig jaer ter scholen hebt gegaen;
 Die sone zijt des alderwijsten KARELS,
 Die les by les u naliet in geschrift,
 En neef van Hem, die met soo dierbre parels
 Doorweven heeft sijn Konincklijke Gift,

*Bastliken
 Doren.*

Gift

Gift waerdiger gekift en opgesloten
 In edel goud als 't vechtboeck van Homeer;
 Gift waerd bewaert in 't hert van alle Grooten,
 Van all wat Kroon te voeren tracht met eer.
 God, die u dan op sulcker Oud'ren Troone
 Weer heeft herfet, de selven groote God
 Schenck (wenschen wy) u met uws Vaders Kroone
 Uws Vaders deugd; maer niet uws Vaders lot,
 Het Schip uws Staets leer hy u soo bestieren,
 Soo handelen den toom der Heerschappy,
 Soo wijsfelijk den Britschen Scepter swieren,
 Dat niet alleen uw' Rijcken alle dry
 Maer Holland oock gevoelen mag en proeven
 De vrucht, die 't sich van uw bestier belooft,
 En juychen mag dat na den val der boeven
 De Britsche Kroon weer staet op 't Wettig Hoofd.

D A N C K - B E W Y S.

Aen den wytnemenden en wijs-beroemden

R E M B R A N T van R H Y N.

*quas dicere grates,
 Quasve referre parem?*

Oo grootfch was voormaels 't hert des grooten
 Alexanders,
 Dat niemand hem vermocht
 Te malen als Apell; Apell en niemand anders
 Heeft hy hier toe gefocht.
 Sijn' trotsheyd liet niet toe, dat mindere pinceelen
 Sulcx fouden onderftaen.
 * En voel wel in mijn' borst soo trotsen geeft niet spelen,
 Soo grootfch een hert niet flaen:

En

En nietemin 't gevalt ('k en wilder niet om jocken)
 't Vernoegt my wonder wel ,
 Op 't vlack penneel te sien mijn welen nagetrocken .
 Van onses tijds Apell :
 En dat niet om wat loons daer uyt te mogen spinnen ,
 Maer louterlijck uyt gunst ,
 Uyt eenen eed 'len treck tot onse Zanggodinnen ,
 Uyt liefde tot de knnst .
 O die nu met die kunst uw ' kunste kon betalen
 In plaetse van met goud ,
 En u soo meesterlijck op mijn ' papieren malen ,
 Als ghy my trockt op hout !
 'k En sou wel uw gelaet , Heer REMBRANT , niet vertoogen ,
 Maer uwen ab 'len geest
 En aerdige handeling afmalen voor elks ooggen ,
 Spijt nijd die boose beest .
 Maer boven mijnen leest soo hoog te willen sweven ,
 Waer voor my vol gevaer :
 Dat werck vereyscht een ' geest in Schilderkunst bedreven ,
 Een ' Mander of Vasaer .
 En uw ' beroemden naem wat roems te gaen bejagen
 Door rijm of regel-trant ,
 Waer water in de zee , waer hout in 't woud gedragen ,
 En sand gevoert op strand .
 Gelijck voor puyk van Wijn geen ' krans en hoeft te hangen
 Van klim-op altijd groen ;
 Soo heeft uw puyk-pinceel geen ' vreemde lofgezangen ,
 Geen pen-getoy van doen .
 Dat braef pinceel en hoeft na niemands lof te vragen ;
 't Is door sich self vermaerd ,
 En heeft sijns Meesters naem misschien soo wijd gedragen ,
 Als 't vrye Neêrland vaert ,
 Sijn ' kunst-faem over 't spits der Alpen heen gevlogen
 Tot in 't roemruchtigh Room .
 Doet selfs Italiën staen sien als opgetoogen
 Aen sijnen Tyberstroom .

Daer doet 'et duysenden de vlagge voor hem strijcken ;

Daer mag 't sijn' streken vry

By die van Raphaël en Angelo verlijcken,

Ja streefse bey verby.

Derhalven waer 't, VAN RHYN, een al te kenlijk teeken

Van roekloos beckeeneel

Door rijm-pen of gedicht den roem te willen queken

Van u beroemd pinceel.

Sulcx dat ick voor althans niet anders weet te toonen

Als slechts wat *danck-berwys*,

Voorwaer om uw gunste en kunste te beloonen

Een' al te slechten prijs.

Wel, heb dan drymael danck voor uwe giste en gunste,

En neem dit kort gedicht

Slechs voor een teken aen van dat ick aen uw' kunste

My eeuwig acht verplicht.

A E N D E N

Hooggeleerden HEERE

Volckerus van Oosterwijk,

Op sijne gulde

S P R E U C K E N

Uyt Ioseph Hall vertaelt.

En sijne

H O F-B L O E M E N

My door sijn E. toegefonden.

O S T E R W Y K uw' gulde *Spreuken*

En uw' *Bloemen* rijck van sin;

Die vry meer als bloote reuken,

Meer als verwen houden in,

V. van Oosterwijk.

37

Heb ick blad voor blad deurvlogen
Als een Bie, en blad voor blad
Vry wat siel-daus afgefogen
Maer noch ben ick verr van sat :
Want wat siel kan sich versaden
Aen dien honig sonder gal,
Aen die lieffelijke bladen,
Aen dat merg gehaelt uyt *Hall*?
Laet vry d' aerdsche tuynen roemen
Op hunn' geuren op hunn' verw ;
O O S T E R W Y C K schaft *Hemel-bloemen*
Ja de bloem uyt's Hemel terw.
Roosen weet hy uyt te kiezen,
Daer het geess'len van den wind,
Daer het nijpen van het vriesen
Nimmer vatten aen en vind :
Maer die stadig gloeyen, leven,
En den geesten wijsen heusch
Tienmael meer verquickings geven,
Als oyt Bloem-hof oog of neus.
Leliën heeft hy gevonden,
Welcker wit en suyver sneeuw
Noch op 't vlammen past der honden,
Noch op 't gloeyen van den leeuw.
Tulpen weet hy op te speuren,
Die 't gemoed van angst benart
Meer verstercken met haer' geuren,
Als oyt amberwaessem 't hert.
'T goud, waer met sijn' *Spreucken* pralen,
Acht ick weerdiger te sijn,
Als all 't geen de Spanjaerts halen
Uyt de Peruaensche Mijn.
'T goud ten Mijnen uytgegraven
Maeckt (o blinde rasery !)
Dick van vrye zielen slaven ;
Dit maeckt slaessche zielen vry.

38 Tegens de Poëten, Venusjanckers

OOSTERWYK om u te loonen
En te kroonen echt en recht,
Vallen bloem en Lauwer-kroonen
En all' 't Mijn- goud veel te slecht;
Soek uw' loon en kroon daer boven
In des Hemels bloemen-oest.
In die noyt verwelckende Hoven,
In dat goud dat noyt en roest.
Daer der Eng'len keel uw' bloemen
En uw' Spreucken nut en rijck
Eeuwig singen sal en roemen
Den Roemwaerden OOSTERWYCK.

Tegens de
P O E T E N,
Venusjanckers en Loftuyters.

Aen den selven HEER

V. van OOSTERWYCK.

Chaemteloofse Venus-wichten,
Die met uwe vuyle dichten
Smet der Lesers oog en keel,
Die de Musen met uw' Verffen
Maekt tot snoode koppelerffen
En Parnas tot een bordeel;
Die ja pesten van de Steden
Kanckers zijt der goede seden,
Welcke Plato met goed recht
Als verderflijck schuym van guyten
Uyt sijn vesten plagte sluyten,
En verstack van 't Burger-recht;

Hoe

Hoe lang fal u ſchandig ſchrijven
d'Ontucht koefteren en ſtijven ?

Hoe lang ſult gy 't blanck papier
Met onkuyffchen int bevelecken,

En uw' pennen ſol verſtecken

Sijn van Venus dertel vier;

Is 't u niet genoeg te branden

In uwe eygene ingewanden ?

Moet ghy oock eens anders geeft

Rooften, en uw' geyle vieren

Overſenden in de nieren

Van den genen, die u leeft ?

Schaemtge u niet uw' vuyligheden

Op te ſchuymen van beneden,

En den ſchoonen klaren dag

Uwe middernachtsche ſmetten

Stouter in 't geſicht te ſetten,

Als oyt geyle Laïs plag?

Of verſtaet ghy dat uw vryen,

Dat uw' Venus-janckeryen,

Dat u dertel min-geſucht

Schooner luyſter, ſtercker leven

Aen d' eerwaerde Rijn-raed geven;

Als een ſtof van ernſt en tucht ?

Mannen broers, ghy zijt bedrogen.

Rijn uyt Hemel-ſtof getogen

Door een' geeft, die 't ambacht weet;

Weet all 't voetriek minne-ſuffen

Van een' Naſo te verbluffen,

Schoon het noch ſoo geeftig tredt.

Hier voor moet Tibullus wijcken,

Hier Properts het ſeyl voor ſtrijcken.

O ghy dan, die uw gedicht

Siel en luyſter poogt te geven,

En uw ſterven t'overleven,

Staet na ſtof, die leert en ſijcht.

Tegens de Poëten, Venusjanckers

Maer waer is die stof te soecken ?
 In de goddelijcke boecken
 Van het dobbele verbond ;
 Dat 's een bron van aerdigheden ,
 Dat 's een zee van rijke reden ,
 Die nochstrand en heeft noch grond.
 Lust u aen de leer der seden
 Een deel Versen te besteden ,
 Lust u braver helden lof ,
 Lust u 's hemels prijs te singen ,
 Of tien duysend andre dingen
 Daer is overvloed van stof.
 Ja indien 't u lust te minnen ,
 Stoffe kond ghy daer oock vinnen ;
 Daer is schoonheyd soo gewenscht
 Als uw' oogen oyt beschouden ;
 En die veylig voor 't verouden
 Altijt frisch staet noyt ver slenscht ,
 Daer ontmoet ghy 't *Lied der Lieden* ,
 'T welck de zielen helpt aen 't sieden
 Niet door dertel dans geluyd ,
 Maer door klanck , die d'ooren trecken
 Uyt de vierige gesprecken
 Tusschen Christus en sijn Bruyd.
 Leert , eyleert uw' minnedichten
 Voortaeen wijselijcken richten
 Naer dien kuysschen minne-toon ;
 Staect uw' vuyle Venus rancken ;
 Volgt met OOSTERWYCK de klancken
 Na van Davids wijfen Soon.
 Soo en sult ghy uw' gefangen
 Niet alleenlijck doen ontangen
 Leven , luyster , keest en kracht :
 Maer sal boven dien by allen
 Ieder vers uw' pen ontvallen
 Als een Godspraeck sijn geacht.

En Lofuyters.

41

En ghy Gnathoos, vuyle vleyers,
Roockverkoopers, wind-verspreyers;

Die uw' Rijm maer aen en legt,
Om de monden van uw' Heeren
Met wat lof seems te besmeeren;

En op alles amen segt.

Die den grooten tuyt in d' ooren

Niet als 't geen sy gaeren hooren,

Niet als 't geen hunn' moad en smaekt;

Die van Sijlten Africanen

Van Tiberien Trajanen,

En van Neroos Nerven maeckt;

Die de schandelijke blamen

Doopt met eereijke namen,

En met glimp van deugd verbloemt;

Die duellen dapperheden,

Steurfheyd stemmigheyd van seden

En verspillen mildheyd noemt;

Die als hoofsche lichte vogels

Sweeft op allerhande vlogels,

En by alle winden seylt,

En lichtvaerdelyck uw' kunste

Om een amptken, om wat gunste

Allen grooten meesters veylt;

Die met strijcken, streelen, smeeken,

D'ydelyck poogt aen te queken;

En 't alreede windig breyn

En verwaend gemoed der dwasen

Noch met waen-wind op te blasen,

Soekt ten koste van 't gemeyn :

O, indien ghy uw' gefangen

Aen wat hoogs te kost woud hangen,

En in plaets van Vorsten-lof

Uwen rijm-stijl woud besteden

Aen 't hervormen van de seden,

Of aen keur van Bijbel-stof;

O, see

42 Tegens de Poëten, Venusjanckers, &c.

O, soo mochten uw' gedichten
Noch iet schoons, iet nuts verrichten,
En der brosse sterflijkheyd
Heylsam sijn aen siel en sinnen;
Daer ghy nu gelijk de spinnen
Nutteloose netten breyd:
En och offe meer niet waren:
Maer Helaes! ghy spint een garen;
'T welck met eenen in ons hert
D' heylige ootmoed doet versticken
En on' herffens in de stricken
Van laetdunckentheyd verwert.
Vind ghy u beluft op loven?
Looft den Koning van daer boven,
Die is lovens waerd voor all':
Met den mallen mensch te prijsen
Doetmen sijnen hoogmoed rijsen
Moeder van sijn' droeven val.
Ach! hy heeft de schouderbladen
Veel te swack om lof te laden.
Om hem dan niet geck te broên
Moet ghy hem in plaets van smeken
Naekt ontplaest' ren sijn' gebreken
En sijn' seeren voelen doen.
Stelt hem klaer sijn onvermogen
En sijn' lemten onder d' oogen,
Toont hem sijn' verdorven aerd,
Doet hem sijne sotheyd smaken;
Sulcx sal hem verstandig maken
En uw' rijmen lesens waerd.
Oosterwijck, dit moest ick spreken
Tegen onsestijds gebreken:
Neem' et (bid ick) aen voor goed;
Of ten minsten voor een teeken
(Soo 't aen goed hier mocht ontbreken)
Van een toegeneygt gemoed.

SCHIPVAERT:

Of reyse der kinderen Godts

Na 't Hemelsche C A N A A N,

Gestelt door den Hoog-geleerden Heere

EDUART MARMET.

GHy Christen Pelgrims die door 't woeste sand
Der wereld tred naer 't eeuw'ig Vaderland
En door een' zee, die grond en heeft noch strand

Zeylt naer een' reede,

Waer op noyt storm sijn' felle schigten schiet;

En daer ghy mat van 't lange reys verdriet,

Ten laetsten sult erlangen 't vol geniet

Van vreugde en vrede;

Gelust'et u eens grondig te verstaen,

Wat Zee-gevaer u kiel heeft aen te gaen;

Wat bancken haer alom t' ontmoeten staen;

Wat blinde klippen

Haer dreygen met gewissen onderganck:

Maer boven all' hoe ghy den rooverklanck

Van der Sirenen vleyende gefanck

Best sult ontslippen?

Oock hoe uw' reys en Schipvaert dient gespoed,

Schoon wind en stroom haer veeltijds tegenwoed;

Tot dat ghy 't uyt des werelts hollen vloed

Set in de haven,

Of op de kust van 't Hemelsch *Canaän*,

Alwaer ghy na veel swervens man voor man,

De vrucht sult sien en 't heylsaem eynde van

Uw heylig slaven.

Op de geestelijke Schipvaart.

Soo slijt wat tijds aen 't geen u hier M A R M E T
Schrijft op dit stuck. Hy toont u juyst en net,
Na wat voor streck uw kiel-roer dient geset.

Hoe ghy de zanden

Vermijden moet, wijst hy u grondig aen.

Hy leert u fors de stormen tegenstaen,

Den tover-sang der Merimin ontgaen

En veylig landen.

Dus, Mannen, kiest op deses mans berichte

Vrymoedigh zee: sijn helder Zeevaart-licht

Ontdekt en stelt heel naeckte voor uw' gesicht

Klip' banck en droogte,

Oock wijst u hier 't Kompas aen, van Gods woord,

Hoe 't dient gewend Oost, West aen, Zuyd of Noord,

En waer uw schip sal opdoen 't salig Oord.

Of op wat hoogte.

Dat nu de rest der volcken altemael

Vry over zee en zanden henen dwael,

Om wat Guineesch of Peruaensch metael

Sich op te spooren:

'K verseker 't u ghy zeylt na rijcker oest,

Ghy gaert een schat, die noyt en rot noch roest,

Matth. 6. En door wiens wand de dievenwild en woest

30.

Noyt in en booren:

Dus schroomt geen wind, geen rouwen Oceaen,

Maer seylt op 't licht van dese Noort-ster aen,

Soo sal u uw hoog oogmerck en bestaen

Noyt kunnen feylen.

Hier mê (voor slot) wensch ick u goede reys

Door 's werlds zee na 't rijk van rust en peys:

Gods voorwindt doe u 't hemelsche paleys

Met lief beseylen.

TER
BRUYLOFTS-FEESTE

Van den HEERE

A L B R E C H T

Van SCHOONDERWOERT

En de Deugdrijcke JOFFER

EVA van BAERSDORP.

AMOR OMNIBUS IDEM.

Als Adam onsen eersten Vader
Eerst sag sijne Eva voor hem staen,
Hy had om 't herte niet een' ader,
Die minfucht niet en hielp aen 't slaen.

Hy stond verbaest en opgetogen
Om een soo onverwachten schoon,
Twee sterren dochten hem haer' oogen,
Twee roosen d'een' en d'ander' koon,
't Robijn der lippen deed hem branden,
Vooral als op een soeten lach
Hy door die twee korale randen
Twee rijen perlen blincken sag.
Het glans-rijck golven van haer' hairen,
Daer 't versch geboren Sonnelicht
Op neerviel als op gouden garen;
Sloeg hem met Weerglans in 't gezicht.

M

Hy

Hy wenscht sich eenwelyck te vinden
 Ontrent dat wesen foet van treck ,
 En duysend mael den erm te winden
 Om 't werm albast van haer en neck ,
 En duysend kuskens te besteden
 Aen 't mals en geurig mond-robijn ,
 Vooral als hy soo net haer' leden
 Stet uytge'neden op de lijn'.
 Ten lesten heeft hy dus gesproken
 Verruckt door soo veel aerdigheên :
 Dese is mijn' Helst uyt my gebroken ,
 Vleesch van mijn vleesch , been van mijn been.
 En daer op nader toegetreden
 Lonckt hy haer aen , en slaet en sluyt
 Sijn armen om haer' sachte leden ,
 En kust en keurt haer voor sijn' Bruyd.
 Die groene sucht tot heylsaem paren
 En is met Adam niet verdort ,
 Maer rijckelijck op al de scharen
 Van sijn' Naneven uytgestort.
 Die Minne trots kan 't all ontfleken ,
 't Swiert all om haer hoe schuw , hoe bloô:
 De Bruygom weet hier af te spreken ;
 Wat zegt ghy , ALBRECHT ? is 't niet soo ?
 Als ghy u eerstmael onder d'oogen
 Van uw' aenminninge EVA vond ,
 En stond ghy doen niet opgetogen
 Als onsen eersten Vader stond ?
 En sprack uw herte doen uw' ooren
 Aldus niet aen : ô dese alleen ,
 Dese is mijn' Helst voor my geboren ,
 Waer met ick wenschte werden een ?
 En woud ghy oock niet strax genaken ,
 En d'armen om haer lenden slaen ?
 Ick wedde ja : maer sulcke saken
 En willen heden soo niet gaen.

Schoon ghy ten Min-doel wenscht te spoeden,
 't En dunkt uwe E V A noch geen tijd;
 S'en kan soo staens-voets niet bevroeden
 Dat ghy haer' Helst haer Adam zijt:
 S'en kreunt sich aen geen' Minnaers mijnen;
 Maer eysch van trouwheyd naerder blijk;
 Die koelheyt doet u quelen, quijnen
 En hooger branden te gelijk:
 En om dat quelen, quijnen, branden,
 Niet al te lijdig aen te voên,
 Besiet ghy nu en dan uw' landen,
 En hoe uw slacht-vee tiert in 't groen;
 Het welck ghy swellen siet en winnen
 Aen vleesch en vet soo breed als 't mag;
 Terwijl sijn eygenaer door 't minnen
 Verschraelt en afneemt dag voor dag.
 Ghy vind geen' heelsalf voor uw' smerte
 By wisseling van grond en lucht:
 Ach! Venus wee gehuyft in 't herte
 Word eer gevloten als ontvlucht.
 Loop na de Waterlandsche dorpen;
 Kruyft vry, den Ystroom sonder rust,
 Haer jock word soo niet afgeworpen,
 Haer' vlam door geenen vloed gebluscht.
 Uw D O R P geplaetst in d'Eer der steden,
 Uw' B A E R S D O R P kan alleen die vlam;
 Die koortse jagen van uw' leden,
 Geen Sinderdorp of Nieuwendam.
 All't gaen, all't varen en all't vletten
 Van dorp in dorp en baet u niet;
 Staêg moet ghy 't roer al weder setten
 Na B A E R S D O R P aen den Amstel-vliet.
 Hoe dikmael wenscht ghy te vernachten
 In dit schoon D O R P! hoe legt ghy toe
 Om dese B A E R S uyt all' uw' krachten
 Te krijgen aen uwe angelroê!

O (ſuchtghy) mocht ick dat erlangen
 (Hoe wel't my ſelden is gemilt
 In 't viſſchen macht van baerſte vangen)
 'k En hadde noyt ſoo wel geviſcht.
 Maer EVA, die aen menig teeken
 Nu **SCHOONDERWOERTS** getrouheyt ſiet,
 Begint te morwen en te weeken,
 En krijgt verdriet in ſijn verdriet.
 Sy voegt en neygt allengskens d'ooren
 Om tot ſijn ſmeeken te verſtaen,
 Ja doet hem end'lijk 't Jawoord hooren,
 En neemt hem voor haer' Adam aen.
 Sy trooft ſich in den ſtaet te treden
 Waer toe Natuur en God ons raed,
 Staet ingeſtelt in 't luſtig Eden,
 Staet nut en heylſaem voor den Staet.
 Geluck, ô **ALBRECHT**, met uwe **EVE**,
 Die glans en tucht in 't voorhoofd voert:
 Geluck, ô **BAERSDORP**, daer beneven
 Met uwen ſchoonen **SCHOONDERWOERT**;
 Veel ſgens moet u wedervaren
 In all uw huys-bedrijf en doen:
 Uw' liefde groeeye met uw' jaren,
 En blijve ſtadig even groen.
 De ſnoode ſmet der Huyſgeſchillen
 Moet uwen dorpel noyt betreên:
 Uw' Trou-band knoop ſoo wel uw' willen
 Als uwe lichamen aen een.
 Gaet nu in Venus luſthof weyden
 Door 't recht der Echt u opgedaen,
 En maeckt'et ſoo dat uyt u beyden
 Eerlang een derde mag ontaen.

Aen den

Edelen, Achtbaren en Hoog-geleerden

H E E R E

Pieter van Heimbach,

G E H E Y M R A E T

Van zijne

Keur-vorstelijcke Doorluchtigheyt

V A N

B R A N D E N B U R G, &c.

Hy moedigt my vast aen om in de Bruylofts-
koorenVan 't Hoffelijcke *Kleef* wat fangs te laten hoo-
ren.

Wel aen, doorluchte Man, ick sal 't dan onderstaen
 Op hoop dat onder uwe en andere puyck-gefangen
 Mijn sobre stem oock sal een gunstig oor ontfangen ;
 En op die hoop, mijn Heer, heb ick mijn Liet dus aen.

M 3

B R U Y -

BRUYLOFTS-SANG

Voor den

Doorluchtigsten en Hoog geboren Vorst
en **HEERE**

L O D E W Y C K ,

HERTOGE van

SIMMEREN, &c.

En de

Doorluchtigste en hooggebore Vorstinne,

M A R I A

Princesse van ORANJEN.

OP, op, doorluchtig Kleef, doe uw' doorluchte
falen
Van blijdschap schateren en all' haer' wanden
pralen

Met puyck van Bruyloftspracht, vermits gy door de trouw
Thans binnen uwen waltwee stammen siet versamen,
Die in doorluchtigheyt alle andere beschamen,

En 't Huys van **SIMMEREN** siet hechten aen Nassou.
Vrou Juno poogende na lang verloop van jaren
Eens weer een Vorstlijck paer in Echte te vergaren,

In Godsdienst, siel en sin, in stam en staer geelijck,

Sprack dus in haren geest: wat paer is hier beneden,
Waer uyt ick echt soo hecht, soo vriendelijck kan smeden
Alsuyt Vorstin **MARIE** en Hertog **LODEWYCK?**

Derhalven neemse voor de beyde rechterhanden
 Van dese twee aen een te vlechten met haer' banden,
 En spant daer op terstont haer Pauwen voor haer' koets,
 En is voorts regelrecht na Paphos toegesteeken,
 Om Venus tot dit werck wat bytands af te smecken,
 Wat boesem prickelings, wat brands of minnegloeds.
 Soo haest de Trougodin gestegen uyt den hoogen
 In Venus Tempel quam en Venus kreeg in d'oogen,
 Groet sy haer heusselijck en spreeckt aldus tot haer.
 Minqueecker, soo ghy oyt twee wijdvermaerde Stammen
 Door minne smolt tot een, oyt met uw' kuyfche vlammen
 Een edel paer ontfaect, siet hier een edel paer.
 Daer sit een Jeugdig Vorst aen 't roer der vruchtbre landen,
 Waer langs de Neckar stroomt en sijn wijnrijcke randen.
 Ter wederzijden leckt en sachtjes schuurt en knaegt,
 Die, al van ouds her af doorluchtelijck gesproten
 Uyt Karel, die met recht den bynaem droeg van Grooten,
 Des grooten Karels moed noch in den boesem draegt,
 Die van sijne Ouderen tot hoog bestier van Staten
 En landforg opgequeekt, 't heyl sijner Onderstaten
 Geduurighlijck besorgt mer onvermoeiden vlijt,
 En sijn' Voorvaderen de Palatijnsche Graven
 Soo verre in deugde schijnt verby te willen draven
 Als sy zijn voorgedraeft all' die van hunnen tijd
 Dien Held gelust' et my in echte te verbinden
 Met een' Heldin soo braef, als ergens is te vinden.
 Ick wil (om rond te gaen) door huwelijcxsche trou
 Hem met de puyckbloem doender Christe wereld paren,
 Die in den vollen bloey en lente van haer' jaren,
 Althans een perle strekt aen 't Stamhuys van Nassou.
 Vereyscht ghy hier bericht, dat klaerder gaet en nader,
 Wel aen, ick meen M A R I E, een Dochter van dien Vader,
 Die tegens Ooitenrijck van kindsbeen aen gskant,
 Het Castiljaensch geweld soo wackerlijck bestrede,
 Dat na veel strijds en storms de Vryheyd en de Vrede
 Door hem bevochten wierd voor 't Vrye Nederland.

Wat dunckt u van dit paer? heb ick oyt paer verbonden
 Door Houwelijckschen band, ghy immer paer de wonden
 En slagen voelen doen van uwen soeten brand,
 Dat halen mag by dit, in edelheyt van bloede,
 In aerdigheyt van leên, in grootheyt van gemoede,
 In deugdzaamheyt van siel, in spitsheyt van verstand?
 Indien dit edel Paer op uwen gulden Wagen
 Dwers door de bruyne drift der wolcken wierd gedragen,
 En hadde tot gespan uw' Duyfkens wuft en scauw,
 Wat handen soudén sich van wieroock brand onthouden,
 Wat beenen van gestuyp, wat oogen (seg ick) soudén
 Hem niet voor uwen Mars, haer niet aensien voor u?
 Soo oock in stuck der Echt gelijkheyt dient gewogen,
 Bey zijn sy in een soort van Godsdiens opgetogen,
 Bey komense afgedaelt van Duytsch doorluchtig bloed,
 Bey ('t welk niet weynig stofs wil geven tot hunn' vlamme)
 Bestaense van na by den Brandenburgschen Stamme.
 Stam, waer voor alle stam de vlagge strijcken moet.
 Om dan voor dese twee een' weg ter Echt te banen,
 Kome ick u, o Godin, verfoeken en vermanen,
 Dat ghy ons staendevoets en aerdig Schutterwicht
 Afvaerdigt na dit Paer, 't welck fix op branden, blaken
 En schieten afgerecht, braef passé wat te raken,
 En beyder herten tref met een' gelijcken schicht.
 Hier op heeft Cypris haer een' soeten lach geboden,
 En dus tot haer gesegt: o Koningen der Goden,
 Op 't geen ghy vereyscht, heb ick al lang gedocht.
 Ick hebbe lang gewenscht dat Prinss'lijk paer t'ontvoncken,
 En had ick last gehad, het soude lang gekloncken
 Ja schier soo ras verricht geweest zijn als versocht.
 Dit Vorst'lijk Houwelijksal (hope ick) vastter houden,
 Als 't geen wy koppelden en voormaels t'famen brouden
 Uyt Tyrus edel bloed en Troyens edel zaed,
 Dat qualijck aengeleyt, niet wel en konde klemmen,
 Oock hadde God Jupijn daer toe noyt willen stemmen;
 Maer dit 's alree bestemt in sijnen vollen raed.

Daer op roept sy terftond een' van haer Schutterwichten,
 En zegt, mijn' Sone, tfa, tfa grijp my dit paer schichten,
 En spoeyt u na 't Paleys des dapperen **LODEWYCKS**,
 En drijft hem eenen bout door lever, milt en nieren,
 En geeft u dan van daer na 't Hof der Batavieren,
 En vaer **MARIE** toe en doe haer desgelijcks.
 Het stuck is nau beschickt, of bey de Minnaers voelen
 'K en weet wat soete pijn door hunn' gewrichten woelen,
 'K en weet wat pijnlijk soet door merg en beenen slaen;
 Een sorgeloose sorg doorkruypt hun all' het herte,
 Een hope sonder hoop, een finerte sonder siherte
 Doet in hun te gelijk bey vreuchd en druck ontstaen.
 Vorst **LODEWYCK** vooral tot in sijn' ziel getroffen,
 Schijnt om de Minnesorg alle andere te versloffen,
 Hy leent geen' ooren meer een moeylijk pleytgeschil,
 Hy wet geen herffens meer op staetbekommelingen,
 Rapper en Swijfspriet roeft, kortom alle oeffeningen
 Het zy van jock, van ernst, staen bot tot sijnen 't stil.
 Hy voelt sijn quijnend hert tot eenfaemheyd genegen,
 En d'eenfaemheyd nochtans in 't quijnend herte regen,
 Staeg tocht hy na sijn vier, na sijn qualen bron.
 Ach! (segt hy menigmael) ach! (sucht hy)'s Gravenhage,
 Die u doorluchte Tempe eens wederom herlage,
 En door haer groen den glas van mijn' doorluchte Son.
 O die eens wederom die heldre floncker oogen,
 Die sterren, die soo veel op bloed en moed vermogen,
 Op mijnen Horison mocht werpen sien haer licht.
 O die eens wederom die flickerende vieren
 Saeg door de lelien en roode roosen swieren,
 Gezaeyt door 't Hemelrijck van haer schoon aengesicht!
 O die eens wederom op 't lodderlijck ontglippen
 Van eenen soeten lach door 'tmals robijn der lippen
 Die kas vol perlen saeg! O die eens wederom
 Van uyt die perle kas geboorte met twee koralen
 Mocht hooren eenen klanck van tweederhande Talen,
 Die selfde Demostheens en Ciceroos verstoffm'!

O die eens wederom die Vorstelijke seden
Besprenckelt met het sout der drie bevalligheden

Slot geven saeg en val aen alles watse doet,
En eenmael wederom saeg blincken door de swieren
Van haer verheven tred en edele manieren

Haer eitelherticheyd en grootheyd van gemoed.
Dus klaegt de jonge Vorst, dus wenscht hy 't vier te naken,
En schoon hy hevig blaect, noch heviger te blaken.

Helaes! waer sal hy heen? want nadert hy de bron
Sijns lijdens, 't leven vocht wil hem by na verdwijnen,
En houd hy 't van haer af, hy swijmt en slaet aen 't quijnen,

En vaert gelijk een' Maen versterken van haer' Son.
Maer Cypria begaen met al dit deerlijck swijmen,
Verdagvaert endelijck den Bruyloft-stichter Hymen,

En maent hen met de Trou en Bruylofs deser twee
Op 't snelste voor te staen, en sy met hulp der minne
Meuckt midlerwijl het hert der jeugdige Vorstinne

En mack haer hert gemoed meer boogsaem en gedwee.
Deblijde Bruyloftsgod uyt Venus Hof gescheyden,
Bestaet sijn stuck soo wel en abel te beleyden,

En drijft dat heylsaem werck soo vierig voort en graeg,
Dat hy de Bruyloftsvreugd ten lessen op doet dagen,
Juylt als der lichten Vorst op sijnen gouden wagen

Ten derden male steeg in 't Teeken van de waeg.
Doen sag hy 's morgens vroeg van sijn' robijne raden,
Hoe *Bruydegom* en *Bruyd* na 't heylig Trou koortraden,

Van ieder toegejuycht met zegen, gunst en eer.
Hunn' lijven flickerden bynaer aen alle kanten
Van perlen, klinckklaer goud en gloënde diamanten,

Maer hunn' gemoederen van deuchden noch veel meer.
Het Hoffelijke *Kleef*, 't welck sich in bosschen, boomen
En heuvelen verschuyt, wierd tot dees' Feest genomen.

Weshalven sich weerzijds all 't Vorstelijke bloed
Had derwaerts aen vervoegt, ook liet sich derwaerts nooden
De Moeder van de Min met all' haer Minnegoden,

Om in 't vereenigt Paer te stoken gloed op gloed.

Terwijl de kameren en ruyme salen klincken
 Van spel en Bruyloftsvreugd en wand en welffel blinken
 Van Hymens Fackelen op 't Vorstelyck Feest banquet:
 Soo komen endelyck de dry Bevalligheden
 Met eenen schoot vol rijms eerbiedig ingetreden
 En singen 't Vorst'lijk Paer op desen trant te bed.
 Lang, lang vereende Twee (dus hebbense aengeheven)
 Moet ghy gesamentlyck in weelde en voorspoed leven.
 'T geluck sta u ten dienste in all' uw onderstaen,
 Een wederz'jdsche min doe staeg uw herten gloeyen,
 En groeye deurgaens aen soo veel uw' Jaren groeyen,
 Ja bloey zelfs als de kracht uws bloeytijds is vergaen.
 Toont, toont dat ghy uw' sucht niet op de losse vloeden,
 Niet op den brossen grond van lucks of lichaems goeden,
 Niet op iet wanckelbaers te vesten hebt gepoogt,
 Maer op een vasten goed in siel en geest gelegen,
 Waer met noch tegenspoed noch jaren benen vegen,
 Op 't goed, dat groenten groeyt, als 't lichaem dort en droogt.
 'T is waer, doorluchte *Bruyl*, misschien na luttel dagen,
 Sal u uw' *Bruylegom* afrucken van uw' magen
 En uyt uws Moeders schoot, maer zijt des onbelaen:
 Weet dat ghy met dien Held sult naer een oord vertrecken,
 Alwaer u 't Aerdrijck sal een schoonen Hemel strecken,
 Van welcken hy de Son, ghy wesen sult de Maen.
 Men sal uw' komste daer onthalen met all' d' eere
 Die Eegemael verdient van soo doorluchten Heere.
 Uw Hoogheyd sal aldaer de volcken wijd befaemt,
 Die langs den Neckerstroom soo dicht en dick als mieren
 Krielen onder een, groothertig helpen stieren,
 Gelyck 'teen Hertogin van S I M M E R E N betaemt.
 Dus song het drytal vast, wanneer de Bruylofts-stichter
 Quam aentreen met een' torts op eenen gouden lichter,
 Om 't Vorstelycke Paer te leyden naer hunn' koes:
 Die 't lied aldus volsong: treed (seyde hy) Nieu gepaerde
 Treed aen, ick stap u voor, na Venus myrten-gaerde,
 Daer u die schoone nood op eenen schoot vol soets.

Daer

56 Op den Trouwdag van d'H. J. Blasius.

Daer sult ghy van gewoel en onrust afgescheyden ,
Na soo veel minne-sorgs uw' zielen spelen leyden

Door vrolijk myrte groen en frische roosblaen.
Daer wensche ick voor: beslyt, dat uyt Vorstin M A R Y E
En Hertog L O D E W Y C K eene endeloose rye
Van Vorsten . Hertogen , en Princen mag ontfaen.

Op den

TROUWDAG

Van den HEERE

J O A N B L A S I U S

RECHTSGELEERDE ,

En de Joffr.

MARIA WIEBOUTS.

OMNIA VINCIT AMOR.

At Themis B L A S I U M van top besat tot teen ,
Dat hy der Musen min soo diep had ingesogen .
En kon Vrou Venus niet verswelgen noch gedo-
gen :

Hoe? spraeckse sal een Held soo frisch en hups van leên
Sijn' ganschen lententijd aen Recht en Rijn besteen !
Neen , neen 't is tijd getoont , wat wy op hem vermogen :
En daerop stelt sy hem sijn W I E B O U T S onder d'oogen ,
En segt met sulck een' Nymf wil ick u maken een .
De Jongman op dat woord voelt strax sijn' borst verkrachten ;
Strax ruynen Bartolus en Baldus sijn' gedachten ;
Strax strijckt Parna : de vlag voor Venus hoogen naem ,
Die soet op volle winst van daeg de rechterhanden
Der twee Gelieven vat en strengelt met haer' banden
Hunn' lijven niet alleen ; maer oock hunn' zielen t' saem .

In

In 't STAMBOECK

Van den selven HEER

J. B L A S I U S.

*Papinianus a tyranno caditur : Sed securis illa
Securitatem nobis imprimit pro justitia
moriendi Lips. lib. 2. Const. cap. 8.*

WAer zijt ghy Pleyteren , die beyde kout en heet
Uytsucht tot vuyl gewin , derit blasen uyt uw' ka-
ken ;

Die uwen mond verhuurt aen allerhande faken ,
En voor de Rechtbanck self het recht met voeten treed ?
Schaemt , schaemt u in uw hert , dat ghy uw' tong besteed
Om 't geen dat krom is , recht , dat recht is , krom te maken ,
En weet dat boven u eens Rechters oogen waken ,
Die u eens joonen sal , hoe verr ghy u vergeet ;
Geleerde B L A S I U S , vermijd die boose klippen ,
Vermijd u heet en kout te blasen uyt uw' lippen ,
Maer laet Papiniaen u dienen tot een' baek ,
Die als een Martelaer veel liever had te sneven ,
En voor het heylig Recht den hals aen 't stael te geven ,
Als eerloos voor te staen een' averchtsche saeck.

*Op d'Oude Hollandsche Geschiedenissen ,
Beschreven in den Latijne door*

P. S C H R I V E R I U S ,

En in 't Neerduytsch uytgegeven door

Mr. P. BRUGMAN *Rechts-geleerde.*

Hierword u , Bataviërs , Staetkundiglijk beschreven.
Hoe 't Schip van uwen Staet door 's werlds golven
voer ,
Terwijl de dapperheyd der Graven stond aen 't roer !
Die fors met pijlen pijk hunn' kroon en aensien steven :
En

En hoe't van Stam tot Stam staeg swerven moet en sweven,
 En end' lijck na veel storms, krakeels en krijgs-rumoer,
 De Spaensche Mogentheyd van 't roer stiet en verswoer,
 En 't onweer op de ree der vryheyd is ontdreven.
 Wel aen dan, Bataviërs, koopt leeft en overpeyst,
 Merckt uyt den ouden tijd, wat dese tijd vereyscht,
 En maekt dat u dit boek een Staetkompas gedye:
 Indien ghy uyt dit werck, benevens soet vermaek,
 Iet heylsaems scheidt voor 't schip van uw' gemeene-saek,
 Danckt *Schrijvers* pen daer voor en *Brugmans* druckerye.

Op d' Afbeeldingen

Der

G R A V E N

Van

H O L L A N D.

DIEDERICK I.

ICk, **DIEDRICK** eerste Graef der vrome Batavieren,
 Een Vranck en ranck ontfaen uyt Troyensedel saet,
 Kon en de vrede-vaenen 't oorlogs-vendel swieren;
 Doch haelde winst door dit, door die der Friesen haet:
 Dies ick van 't rijk verschopt den bystand heb verworven
 Van 's Kalen Karels dolck, die 't my herlevert heeft.
 Ick heb den vrê herstelt, en ben in vrê gestorven,
 En jong een oorlogsman, heb oud gerust geleest.]

DIEDERICK II.

ICk heb mijns vaders deugd en sijnen naem gedragen;
 Bey waren wy alom in krijgs-bedrijf vermaerd;

Bey hebben wy den Fries bevochten en geflagen ;
 Bey hielden wy wel 't veld , maer hy fijn' ftegen aerd.
 Mijsn Vaders graf verbrand , heb ick weer uyt den gronde
 Van marmer opgebout , en fijk daer op in 't graf.
 Nu tuygt de Faem alom , dat ick niet hoogers konde
 Noch voor mijn' Vader doen , noch voor mijsn Vaders ftaf.

ARNOUD.

VEel Oorlogs ftond ick deur met onverschrocken moede;
 Tot Vrede was ick traeg , maer vaerdig tot den Krijg.
 De Fries een vyand vanden Phrygiaenfchen bloede
 Gevoelde wat het was te kampen met een' Phrijg.
 Aldus heb ick geleeft ; en als ick quam t' ontfapen ,
 Droeg Holland my in 't graf. Mijn Grootvaer vroom van zeen
 En Vader ftiert in peys , ick moedig in de wapen :
 'T gefchiede bey met lof: kieft , Naneef , een van tween.

DIEDERICK. III.

DEN Vaderlandschen Leeuw heb ik met kracht verdedigt
 En als een Leeuw befchut voor fchendig land-verlies,
 Paep Adelbold geftraft , van wien ick was beleedigt ,
 En forsmijsn Vaders dood gewroken op den Fries ;
 Schoon dees een krijgsman was , die een deurtrapt verrader ;
 Sy ruymden echter 't veld : een Staert-fterr weesfulcx aen.
 Dus ftreed' , dus queet ick my voor Vaderland en Vader :
 Elck kan door defer een oock voor een' God volftaen.

DIEDERICK. IV.

WAt luft u , wandelaer , mijn' wapendaen te laken ?
 't Vernoeug u , dat ick leg van Vyands hand deurwond.
 Want dat ick 't Luycksche spel tot kat-fpel quam te maken ,
 En wytemen niet my , maer hem , die my weerftond.
 Men komt my evenwel niet met geweld beftreyden ,
 Maer met bedeckt verraed , waer door ick (leyder!) ly ,
 Het geen ick had gedaen ; fet flechs die daed ter zijden ,
 En dat dan Cato felf mijn levens rechter zy.

Op d' Atbeeldingen
FLORUS. I.

Ick bey der Friesen Voogd en 't Hoofd van Hollands steden,
Besorgde beyder heyl; maer 't Kercken- hoofd van Luyk
Benijdde my dat heyl; en in verbond getreden
Met dat van Agrippijne en met den Graef van Kuyck,
Ontbied sijn Krijgs-geweld flux op uyt alle wijcken,
Maer tot sijn grondbederf, niet tot sijn zege-vreugd,
Want (laes!) een veldslag ging met all' sijn' hoopen strijcken:
Ga heen, vermande nijd, en draeg nu 't jock der deugd.

GEERTRUYD.

'k Was d' eerste die den last der Graeffelijcke kroone,
Twee jaer lang droeg op 't hoofd alleen en Weduw-
vrouw:

Maer endelijk beducht voor mijnen teeren Sone
En Graeffelijck gebied, ging ick een' tweede Trouw
Mer Robrecht aen de Fries, die 't Graeffchap sou berichten
Als Momber van mijn kind en Schuts-heer van sijn Land.
Ten lesten hielp de dood mer haere snelle schichten
My by mijn' eersten Man en Vaders onder 't sand.

ROBRECHT.

VAn eenen Vlaemschen Graef ('t is waer) ontving ick 't
leven,
Maer voer den naem van Fries, als winner van dat Land.
'k Heb Hollands grens verbreyd, en hadde meer bedreven,
En had sich tegens my geen dobbel heir gekant,
Vreest, Lotharijcker, vreest; laet schrick uw' steegheyd buygen,
Gy Mytermuts van 't Sticht: geweld en wrocht noyt goed.
My selven roem ick niet, mijn' daden sullen tuygen,
Dat my de macht ontviel, maer nimmermeer de moed.

GOVERT.

WAt smaelt ghy op 't gebied onwettelijk verkregen?
Wateycht ghy my ter straf? mijn' dood was strafs ge-
noeg. Merck,

Merk, Vreemdeling, op 't recht, merk op den dapp'ren degen,
 Waer met ick Holland stierde, en Vriesland temde en sloeg,
 Merk op mijn bouffel Delf, 't welk met sijn' Kerkgewelden
 En Toren-spitsen flux sal reycken tot de Son.
 Die wilde ick dat ghy wist; ga seg nu by u selven,
 Hoe wel heeft hy gesterckt, het geen hy qualijck won!

DIEDERICK V.

HY was nu vynde weeg, die mijnen Voogd verdreven
 En my uyt 's Vaders troon geblixemt had met kracht.
 Wat soude ick doen? de deugd was 't niet gesint te geven;
 Sy stonde weer naer 't haer, maer 't feylde my aen macht.
 Ten laetsten hielte 't veld, en heeft het Sticht doen braecken
 All wat het had gesloct, en tweemael 't Friesch geweld
 Doen duycken door de Leeuw. Wie wrocht nu hooger saken;
 Of hy die 't Graeffschap schonck, of ick die 't heb herstelt?

FLORUS II.

MYN Vader heeft sijn Rijk of Graeffschap weer verkregen
 Door Troysche dapperheyd; ook heb ick dar bewaert
 Sootrou, als hy 't my gaf: maer 't scheel was hier gelegen,
 Dat hy een Oorlogsmann, ick vreedsaem was van aerd.
 Dus poogde ick heyl-rijck Vorst elck 't sijne toe te leggen;
 Dus heb ick bey Gerecht en Godsdienst wijd en breed
 Gehanthaest en verbreyd; dus was (ick derf 't wel seggen)
 Mijn leven ieder lief, mijn sterven ieder leet.

DIEDERICK VI.

WAt schuyt in 't Rijk al vaers! nau zijt ghy 't licht ontde-
 ken,
 Nau, Vader, onder 't sand, of 't Friesche krijgs-geweld
 Wil my met kracht te lijve; en nau is dat gebroken,
 Of 't Bisdom van het Sticht draeft regens ons in 't veld,

En sleept u, Swager, met, en doemt mijn hoofd ter hellen,
 Soo verre ick u ontset'; dies staek ick mijnen tocht.
 Nu sal de volgende eeuw noch melden en vertellen,
 Dat Godsdienst op my won; dat oorlog noyt vermocht.

FLORUS III.

WAt staet ghy, Vreemdeling, gelijk als opgetogen
 En staeroogt op dit graf? hier rust die Christen Held,
 Die Florus, die vol viers in Asiën getogen
 Tot tweemaal heeft vertrapt het Sarraceensch geweld,
 En sich den Fries den Vrê ootmoedig af doen smeeken.
 Maer, laes! de dood jaloersch van soo veel oorlogs-lof,
 En bang dat hy oock haer eens mocht na 't herte steken
 (Want Mars lag al vermant) smeet hem alhier in 't stof.

DIEDERICK VII.

HOe vlamt elck op gebied! soo ras ick 't rijk aenyaerde,
 Strax heeft mijns broeders swaerd sig tegens my geset,
 En als ick d'eer daer na des Stichtschen Stoels bewaerde,
 Stack Otto stock in 't wiel, en dede my belet.
 Na 't grijpen van den Bosch word ick in 't sand gesmeten
 Door dubbel krijgs-geweld, die noyt en weeck voor een.
 Heeft iemand oyt als Held in 't oorlog sich gequeten,
 Of als Prelaet in peys, ick, ick dee 't bey alleen.

A D A.

HOe ongefelt ick was om aen het roer te stijgen
 Des Batavierschen staets, noch echter greep ick 't aen:
 Maer hoe 't my stond ter hand, dat sal ick nu wel swijgen,
 De nakomst sal 't hier na eens tuygen en verslaen,
 En melden, hoemen vocht, hoe fel men sloeg en strede,
 Om, Lodewijck, onse echt te stooren vol van nijd.
 O, wat verschil van lot! Vrou Geertruyd heeft in vrede
 Den staf des Rijcks gefwaeyt, ick, laes! niet als in strijd.

WILLEM I.

Ick was der Friesen Vorst en Prins der Batavieren,
 Doch hadde niet genoeg aen dubbel' heerschappy;
 Ick wilde oock over-zee den Schotschen Scepter swieren,
 Die door mijns Vaders trouw vervallen was aen my;
 Die doe ick duyfend pond aen 't Stichtfche Bisdom tellen,
 Op dat ick hier den peys, en daer de zege winn':
 Maer willende Loys dien breek spel nedervellen,
 Vaert my de dood in 't hert, mijn geest ten Hemel in.

FLORUS IV.

Wat wilt ghy, Vreemdeling, hier langer blijven slepen?
 Sie mijnen naem slechts in: want elck vermeld mijn'
 daen:

De Zeevoogd tuygt'er af, die met dryhonderd Schepen
 My 't sporeloofse vlack sag ploegen en beslaen;
 Soo mé de Stadingers, die wy ter neder velden,
 Vermits sy ons geloof slechts rekenden voor klucht.
 Sie daer mijn' daen: mijn' dood sou ick nu oock wel melden,
 Maer 't sterven deert my niet, staeg leef ick door 't gerucht.

WILLEM II.

Alree droeg ick den staf van Batoos Rijk en Roomen,
 En hadde kin en koon noch glad en ongebaerd.
 Tot recht en raed vertreck heb ick den Haeg genomen,
 Op dat en twist geweert, en Vrede wierd bewaerd.
 Ick heb in eenen slag de Vlamingen doen sneven,
 En weder t'huys geschickt ontkleed en moedernaect,
 Doch liet, gelijk een Held, in 't Friesche veld het leven.
 Wat sucht ghy, Vreemdeling? geen' dood die soeter smaect.

FLORUS V.

Waerom, Nakomeling, wilt ghy my tweemaal moorden
 Om eenerley vergrijp? ach! eens is al genoeg.

Waerom en lust u niet veel eer met pryck van woorden
 Te melden, hoe ick eer met Vries en Vlaming sloeg?
 'Ken wil mijns Vaders graf u niet voor oogen leggen,
 'T welck tuyge wesen sal van mijn' godvruchte seên:
 Hier (hopeick) dat ghy my om roemen sult; en seggen;
 De schelm die u vertrad, die sal oock dit vretreên.

JAN I.

Na dat mijns Vaders dood, verhaest door moorders handen,
 All't volk blom verbaest, ontroert had en ontrufft,
 Word ick als erfgename der Bataviersche landen
 Weer t'huyswaert aen ontboôn van d' Albionsche kust,
 Ick kome, en make flux den burger twist te smooren
 Door mijnen trouwen raed, en breydels reys op reys
 Den moedwil van den Fries. Nu, Vreemdeling laet hooren,
 Waer (dunckt u) gold ick meer in oorlog of in peys?

JAN II.

Wieswicht'er niet voor twee? nochtans vertrad ick beyde
 En Brabands overmoed en dy, verwaende Gui,
 Die ruckende bey't stael door heerschsucht uyt de scheyde;
 Oock wacker allebey geroskamt wierd door die.
 Dat kan noch binnen Delf de Vlaming-straet doen blijcken,
 Dat tuygt noch't Mannen-pad door mannen-slacht vermaerd.
 Dat nu de Staerfucht ga en snorck op winst van Rijcken:
 Een, die sijn Land beschermt, is hooger glory waerd.

WILLEM III.

'T Gerecht heb ick met vlijt gehandhaest allerwegen
 En sonder onderscheyd een' ieder 't zijn verschaft:
 Ick heb't dien Dortschen Drost doen voelen wel te degen,
 En om sijn' koe-diefte hem in goed en bloed gestraft.
 Oock heb ick, groote Philips, uw' oorlogs-macht gesteven
 Met macht van onderstand in't Vlaemische krijgs-rumoer,
 Waerom ick na mijn' dood, soo wel als by mijn leven,
 Noch all de wereld deur den naem van *Goede* voert.

WIL

WILLEM IV.

T Gerucht, al swijge ick stil, sal elck genoeg doen hooren
 Hoed'nigh ick my droeg, war man ick was in 't veld.
 Het westen haelt noch op mijn' strijden met de Mooren;
 Het Oosten siet den Turck door mijn' geweer gevelt.
 Wat wil ick veel van 't Sticht, wat van den Noorman spreken
 Die elck bestand en peys my quamen smeeken af?
 Doch bleef te Staveren de loop mijns levens steken,
 En Mavors, die 't my nam, die was 't die 't my hergaf.

MARGARETA.

NA mijns Heer broeders dood steeg ick aen 't roer der landen,
 Doch stracx word mijn' gemael oock van my afgeruckt.
 O snel, o fel verlies van twee soo waerden panden!
 Och! had de dood oock my met huij in 't graf gedrukt!
 'K en hadde mijnen soon niet tegens my sien woeden,
 Niet tegens my de spruyt sien opstaen van mijn' saed.
 Ick heerschte niettemin, maer, vrouwen, wilt u hoeden,
 Merkt, merkt aen my, hoe dier den vrouwen t'heerschen staet.

WILLEM V.

I Ck uyt den hoogen stam van Beyeren geseffen
 Heb Henegouw als Graef en Holland geregeert;
 En had hier door (soo 't schein) gelukkig mogen wesen,
 En hadde d'heerschsucht my niet al te dom verheert.
 Hier hier uyt is my eerst all' 't ongemack gesproten,
 Hier uyt is: maer ick swijg'; ick weet mijn' misverstand.
 Nakomers; nu de dood mijn' ooggen heeft geslooten,
 Ey, dompelt dit met my voor eeuwig onder 't sand.

ALBRECHT.

D Er Belgen heerschappy heb ick na 't overlijden
 Mijns Broeders aengevat, want d'een was d'ander waerd,
 N 3 Hebse

Hebfe oock met buyt gesterckten met gelukkig strijden,
 Terwijl ick Gelderland met vier deurstroop en swaerd.
 Wat wil ick, Vreemdeling, veel van den Fries verhalen,
 Dien ick tot drymael heb met krijgsmacht onderduckt?
 Na soo veel dapperheên noch na mijn graf te talen,
 Is sussen: want mijn' deugd die heeft my 't graf ontruckt.

WILLEM VI.

GHy Vreemdeling, die korts van verren hoeck of haven
 Hier aendreeft, sta wat stil, en luyster, soo ghy meugt.
 Hier ligt Graef Willem, d'eer des Beyer-stams begraven,
 Sijn' Vadersen gelijc in dapperheyd en deugd.
 Voor hem heett Gelderland en Luyck de vlag gestreken,
 Doen 't sijnen Broer verschopt van Mijter had en Staf.
 Nuligthy door de dood alhier van 't licht verfleken,
 Maer merck op sijn bedrijf, niet, Reyser, op sijn graf,

HERTOG JAN van Beyeren.

Ick hoog Prelaet van Luyck, uyt Beyerisch bloed geboren,
 Schoor na mijns Broeders dood terstond het harnasch aen,
 Niet om den Myter-hoed' te planten op mijn' ooren
 Maer om mijn' heerschsieke hand aen Batoos staf te slaen.
 'K en schroomde Dordrecht niet en Leyden aen te randen,
 'K en schroomde niet mijn' Nicht t'ontkleeden van haer Rijk.
 En ree waer Jaqueliñ geschopt uyt all' haer Landen,
 En hadde my de dood niet eerst geschopt in 't slijck.

JACOBA.

MArs siende Jaqueliñ aen 't roer des staets gestegen
 Hoe (riep hy) sal dit Wijf den Rijcx-staf swaeyen? neen,
 Neentoch: waer op hy strax haer' Oom den dullen degen
 Doet trecken, om haer 't Rijck t'ontruckten regens reên.
 Daer na komt Philips haer oock met nieuwen krijg bestooten,
 Die korts den Vrede sloot. Dus word sê (laes!) een lijck.
 O, waerd'er doch een Soon uythieren schoot gesproten,
 Een Albrecht waer 't geweilt, op ietwes hem gelijk.

PHILIPS.

Wilt, Reyser, 't graf van Philips eerbied elijck genaken,
 Die met het gulden vlies eerst uytblonk op den troon,
 Die op den Stichtfchen Stoel mijn' Soon heb doen geraken,
 En 't hoofd van Lodewijck hielp in de Fransche kroon.
 Wat wil ick u op 't ruymft mijn' deugden gaen ontvouwen,
 Waer door ick noch voor 't graf den naem van *Goed* verdient?
 'Tis noodeloos, dus ga, en wilt voor zalig houwen
 En dit verheven graf, en u die 't hebt gezien.

KAREL.

Graef Karel was in 't Veld een moedig Alexander,
 Een Hannibal in 't heir, een Cesar in 't gevecht;
 Dus voerende in een' borst dry herten by malkander
 Heeft hy den Luyckschen wal ten gronde toe geslecht.
 Voor hem moest Geldersman en Lotharinger swichten.
 Doch endelijck (o ramp!) gaf hy 't voor Nancy op:
 Nuleeft hy, als wel eer door sabelen en schichten,
 Noch doof den naem van Mars, en geef het graf den schop.

MARIA.

Terwijl de Krijgsgod Mars van krijgstuych ligt verfleken,
 Soo slaet de Minnegod een' and'ren oorlogs-toon,
 Waer op en Duyfchen Vranck Marie komen sineeken
 En vryen elck om 'tseerst, doch elck voor sijnen Soon.
 Maer op den raed en keur der thien en seven Landen
 Valt Maximiliaen soo braef een Bruyd te deel'
 O drymael zalig paer: 't en waer de dood de banden
 Gescheurt had, die de Vranck moest laten gaef en heel.

MAXIMILIAEN.

Ick heb der Belgen staf soo mannelijck gedragen,
 Als oyt of Keyfers Soon of Oostenrijcker plag;
 En u, o Lodewijck, die niet als oorlogs-vlagen
 En blijft, gevoelen doen, wat echte min vermag.

Op d' Afbeeldingen

Dit dede ick simpel Vorst, en wat ick Keyser dede,
 Daer sal 't geschrey mijns volks van geven goed bescheyd:
 'T zijn teekens van mijn' dood, maer van mijn leven mede:
 O, wel dien Vorst, wiens volck slechts om sijn sterven schreyt.

PHILIPS II.

O Wanckel, Rijcx-cieraed! o los besit van Troonen!
 Nau vat Philips den Staf, of hy en ligt gevelt.
 'T en wierd hem niet vergunt sijn dapperheyd te toonen,
 Noch op sijns Vaders spoor te draven door het veld.
 Sucht, Nederland, en segt: o dood, ghy zijt den Grooten,
 Den luyden (laes!) van hert, te bitrer een' party:
 Ach! had ghy niet soo vroeg, soo vaerdig toegeschoten,
 Philips waer sijn' Vader verr in deugd gestaptivoorby.

KAREL II.

DE Godsvrucht en God Mars die hieven op uw leven
 En, Karel, op uw doen korts eenen woord-strijd aen:
 Hy keurde u lovens waerd, sy wou'd'er tegen streven,
 Hy voerde Roomen in, sy brogte 't kruys ter baen.
 Ten lesten buldert hy: waer toe dit wederstrijden?
 't Gerecht sal rechter zijn (sprack Godsvrucht) van 't verscheel.
 De waerheyd (sprak 't Gerecht) heeft plaets ter wederzijden:
 Maer, o, wat nadert u een groufaem krijgskrakeel!

Anders.

DE Godsvrucht en God Mars die hieven op uw leven
 En ongemeen bedrieff korts eenen woord-strijd aen:
 Elck wilde dat hem d'eer moest werden toegeschreven
 Van 't geen ghy, Karel, hebt grootmoedelijckst gedaen.
 Mars weyde wonderbreed door all' uw' oorlogs-daden.
 De Godsvrucht sprak: ick ken 't, die maken hem vermaerd:
 Maer soo veel Scepteren en kroonen te versmaden
 En af te staek om God, is hooger glory waerd.

MARIA.

D At Spaengien d' afch van * Philips dicht toedek met sijn' sercken,
 Gh'y' Vijfde Karel, oock rust vreedfaem onder 't sand:
 Op dat de Vader (laes!) noch Grootvaer niet en mercken
 Den heerschlust van den Neef, en hoe mijn Nederland
 My dus veel jaren lang komt matten en bestrijen,
 En 't fier Bataviën mijne Indiën bereyft,
 'T welck voormaels uytgestroopt door Albaes raseryen
 'T met bloed verkregen goed ten laetsten wedereyft.

* Diem
 naems 1.
 overleden
 Anno
 1506.

PHILIPS III.

N Amijns Heer Vaders * dood heb ick 't gebied der Belgen
 Geërft, maer nevens dat een' hol-gaende oorlogs-zee.
 De Batavier alleen kan onsen Taeg verswelgen
 En past, gelijk een Mars, op geen verfoeck van Vrê.
 Al komt hem Spinola met krijgsmacht toegevaren,
 De Vrê blijft achterweeg, hy geeft dien Held niet toe;
 Jagunt my nauwelijcx een' rust van twalef jaren.
 Nadien de Vrede traegt, dat dan mijn' + dood sich spoë.

* 1598.
 + In den
 lesten ja-
 re van
 's bestand
 1621. in
 de Ke-
 ning ge-
 storven.

PHILIPS Koning van Spaenjen.

D Er Staven wanckelheyd, 't gevaer van 's werlds faken
 Dien endelijck eens recht gewogen na den eyfch.
 Gaet, Triompheerders; gaet: men leert my 't strijden staken;
 'K en sal geen queker zijn van oorlog, maer van peys.
 Ick doem den suyp-bloed Mars tot endeloose banden,
 Den hoed (ick ben 's gewis) sal my soo dier niet staen.
 Zijt, zijt dan (segick) *Vry Vereende Nederlanden*,
 Soo mag ick vryer hand aen mijnen Scepter slaen.

*Dus verre getrocken uyt de Latijnsche veersen van
 P. Schriverius, nopende d' Afbeeldingen
 der Graven.*

Op d' Afbeeldingen

Der

P R I N S S E N

V A N

O R A N J E N.

PRINS WILLEM I.

Als Spanjen Nederland sijn jock socht op te drucken,
 Sochtick dat Vrye Volck te vryen van dien smaed:
 En hadde mogelijk mijn opset sien gelucken
 So 't my aen macht niet meer gefeylt had, als aen raed.
 Terwijl ick dan den nood en swarigheyd der tijden
 Het hoofd bié dag voor dag, en vast met stut by stut
 De Vryheyd ondersett', word binnen Delf (o lijden!)
 Door 't moord-gechut eens schelms soo groot een werk
 geschut.

PRINS MAURITS.

TWerck, 't welck mijn Vader liet door eenen moord-
 scheut steken,
 Heb ick heel jong uyt last van hooger hand hervat:
 En hebbe kans by kans den Spaenjaerd afgekeken,
 En Parma schans by schans, en Stad ontruckt by Stad.
 Indien ghy, Leser, hier wat tijds te kost woud leggen,
 En in dees' blaeren sien, wat man ick was in 't veld;
 Al waer 't ghy d'afgunst self, noch soud gy moeten seggen:
 Prins MAURITS beet door 't spits van 't Arragonsch
 geweld.

PRINS

PRINS HENRICK.

Ick in het Veldheers-ampt mijn' Broeder ~~na~~ getreden
 Heb op sijn spoor mijn stuck oock mannelijck verricht :
 Dattuygen Bosch , Maestricht en soo veel and're Steden ,
 Dat ickse niet en weet te vatten in gedicht.
 Dees' Helden-dapperheyd brengt Spaenjen tot bedaren ,
 En dwingt den Iber 't stael te steken in de scheen :
 En ick van arbeyd mat en sat van hooge jaren
 Sinck wel-vernoegt in 't graf op 't rijzen van den Vre.

PRINS WILLEM II.

Die my eens wackerlijck had draven sien te paerde ,
 Die my of in een Land-of in een Zee-gevecht
 Eens had sien blixemen met schitterenden swaerde ,
 Al wrockt hy noch soo diep , hy had aldus gesegt :
 Ach ! had ghy , jonger Held , wat rijper mogen ineven ,
 Ach ! laegt ghy niet gevelt in 't schoonste van uw' jeugd ,
 Men had in u 't verstand uws Grootvaërs sien herleven ,
 Uws Ooms beleyd en moed , uws Vaders oorlogs-deugd.

PRINS WILLEM III.

IN dien men in 't gemeen van Vorstelijcke loten
 Iet Vorstelijcksch , iet hoogs , iet ongemeens verwacht ;
 Wat wachmen dan van u , die , Willem , zijt gesproten
 Uyt Keyserlijcken stam en Koninglijck geslacht !
 Waer sal , Nassoufche telg , uw' faem niet henen streven ?
 Wien sal uw lof-gerucht niet vliegen te gemoet ,
 Indien hier namaels eens uw hoog bedrijsen leven
 U soo doorluchtig maeckt , als uw doorluchtig bloed ?

d' Afbeeldingen

Der

S T A D H O U D E R E N

V A N

V R I E S L A N D.

WILLEM LODEWYCK.

MYn vroed en vroom beleyd in land- en oorlog-faken
 Heeft Vriessland klargeelyck doen voelen en verstaen,
 Dat waer 't Nassoufche bloed te roer heeft mogen raken,
 Dat daer het fchip des Staets noyt nood had van vergaen.
 Dus fchoon mijn wackerheyd in 't hofte van de baren,
 Van oorlogs ongemack en onweêr overftort,
 Een' poos te roere ftond van vierendertig jaren,
 Noch docht den vryen Fries foo lang een tijd te kort.

ERNEST CASIMIR.

IN't Friefche Land-befier aen my te deel gevallen
 En hielde ick niet alleen mijns Broeders wijfen voet,
 Maer volgde boven dien voor allerhande wallen
 De Veld-banier des Leeuws met onverschrocken moed.
 's Lands ys'ren oorlogs-arm heb ick alom gefteven,
 Alom my als een Held gequeten in den nood,
 En d'eer des Vryen Volcks gehandhaeft met mijn leven,
 Tot datmen 'tuyt Roermond my affné door een lood.

HEN-

HENRICK CASIMIR.

Hoewel u d' eerste wol noch nau aen kin en koonen
 Eensuytbrack als ghy trad in 't Frijsche Staer-bestier;
 Ghy wist u niettemin terstond een' man te roonen,
 Een' Held in raed en daed, een' soon van Casimier.
 O bloem van Christenrijk! o perle van Europe!
 O tweede schut en scherm van 't Vrye Nederland!
 Wat wierd met u al deugd en op uw' deugd al hope
 Door een' pistool-scheut (laes!) gevelt in 't Vlaemische sand!

WILLEM FREDRICK.

KEn heb voor 't Vaderland mijn bloed noyt dier gehouwen;
 Maer op mijns Vaders spoor, en op mijns Broeders voet,
 De blixemen gepuft en donders van kartouwen,
 En d'wers door kloot en kling gestreeft met forssen moed.
 Geen Spaenjaerd was 't nochtans, geen vyand die 't my dede,
 Geen oorlogs-onweer was 't, 't welk my ter neder schoot,
 Dat alles stond ick deur, maer viel in vollen vrede
 (O vreemd, o seldsaem lot!) door eygen vier en loot.

HENRICK CASIMIR.

SChiet op, Nassoufche Spruyt, tot heyl der seven landen
 Tot eer van uwen stam, tot nut van uwen staet,
 Tot uwer Vrienden vreugd, tot schrick van uw' vyanden;
 Dit wensche ick, en mijn wensch sal meer zijn als maer praet;
 Indien ghy in 't bestier van uw' Stadhouderschappen,
 Verliest op waren lof, en schuw voor vleck van blaem
 Uw' dapp'ren Vader poogt en Grootvaer na te stappen,
 En uwen Oom in deugd soo na komt als in naem.

Op de
H I S T O R I E
 Van
QUINTUS CURTIUS,
 Van 't leven en bedrijf van
Alexander den Grooten.

Gelukkig Jongeling, die 't puyckstuck der Poëten
 Ontmoet hebt, om uwe eer te dragen wijd en zijd:
 Riep *Alexander* uyt genoopt van schoonen nyd,
 En van eergierigheyd tot rasens toe beseten,
 Op 't graf van Thetis Soon. Maer had hy doen geweten,
 Dat eens een **QUINTUS** noch met soo geleerden vlijt,
 En soo veel eeuwen lang na sijnes levens tijd
 Sijn *Leven en bedrijf* sou hebben uytgemeten:
 Hy had aldus gesegt: hoewel de Blindeman
 Den Lof des Peleaens soo hoog treckt als hy kan,
 En op sijn' vaersen doet door ieders ooren sweven:
 Dees vrye stijl nochtans heeft vry wat meer om 't lijf.
 't Vernoecht my meer als wel mijn *Leven en bedrijf*
 Soo levendig te sien in **CURTIUS** herleven.

Op de Afbeeldingen der
H E E R E N
 Van
B R E E D E R O E D E N.

JOAN WOLFAERD.
WAer heeft Vorst Frederick oyt Leger neergeslagen,
 Datick niet trouwelijck en hebbe bygewoont,

Daer

Op de Afb. der H. van Breederode.

75

Daer ick niet yromelijck mijn lijf heb derven wagen,
En van mijn dapperheyd geen proef en heb getoont?
Al voelde ick 't Graefflijck bloed noch door mijn aeren ryen,
Ick hebbe niettemin den Nederlandschen Staet
Van 't Graeffelijke jock kloeckmoedig helpen vryen,
En hem bey met rappier gehandhaeft en met raed.

WOLFARD.

Alsien wy Mars niet meer op onse vesten woeden,
Niet meer te velde gaen; noch heeft Heer WOLFARD
kans,

Om den doorluchten Naem en Stam der *Breederooden*
Te houden door sijn deugd in hunnen ouden glans.
Laet sijn' Voorouderen op kogelen en klingen,
Op Veldslag en Beleg vry roemen overluyd;
Een groot en edel hert spint lof uyt alle dingen,
En munt soo wel in peys als in den oorlog uyt.

Op den Pijl-voerenden

L E E U W.

Met de Spreucke:

Eendracht maekt Macht.

So lang de L E E U, die voor de Vryheyd vocht
En haer bevocht, sijn' pijlen alle seven
Wel hecht aen 't snoer der Eendracht houd ver-
knocht,

Sal hy gants vry en onbekommert streven
Door veld en vloed, ja tienmael meer misfchien
Met seven doen, als Oostenrijck met tien.

Op

Op den

L E E U W

Met de Wapenen van
Holland, Zeeland en Vriesland.Aerom of hier de Leeuw de Wapens slechts en Leeu-
wen

Der Zee-gewesten voert? is 't om dataen de vaert
Der Friesen, Bataviers en onversaegde Zeeuwen
Sijn heyl of onheyl hangt, sijn wel of qualijckvaert?
Soo is 't, in 't Zee-gebruyck is all' sijn kracht gelegen;
De Zee strekt hem voor lucht; indien hy die wel schoon
Van snoode schuymeren en dieven weet te vegē,
Soo sal noyt macht, hoe fors, hem tasten aen de kroon.

Op d' Afbeeldinge

Van den

V R E D E

Te M U N S T E R.

Raegt ghy, wat ghy hier siet, ick sal u 't stuck verkle-
ren;
Sta, Leser, slechts wat stil. Alhier word door den
Vrê
Een oorlogsvier gestuyt van viermael twintig Jaren,
En 't Spaensc en Neerlandsc stael versegelt in de scheê.
En lust u van de plaets oock wat bescheyds te weten,
Alwaer soo nut een stuck voltoyt is en verrecht?
Te *Munster* wierd God Mars geslagen aen de keten,
En 't monster van den krijg in boeyen valt gelegt.

Op

Op d' Afbeeldinge des
VORSTEN van ANHALT.

Sooghy, Aenschouweren, soo grondig in de borst
Als vlak op 't aensicht taegt van desen Duytschen *Vorst*,
Ghy soud daer dapperheyd met wijsheyd sien versamen,
Ja all' de deugden sien, die eenen Held betamen.
Is 't wonder dan, dat oyt sijn Vorstelijck bestaen
Na wensch, ja sijnen wensch te boven is gegaen?

Op d' Afbeeldinge
Van den Ed: **HEERE**

PIETER van HEIMBACH.

Dus trock de Teekenkunst Heer **HEIMBACH** af na 't
leven,

Die fix en Meesterlijck op Phebus lier bedreven
En op Vrou Themis blaeca, den Brandenburgschen Staet
Met sijn Gedichte slicht, en stijft met sijnen raed.

Op de selve.

Dit perkement draegtrons het eerelijck gelaet
Van Raedsheer **HEIMBACH** voor: dus staet sijn statig wesen.
Als hy met *Brandenburg* en *Anhalt* tredt te raed,
En kanckers in den Staet helpt salven en genesen.
Aenschouwers eert her beeld des verreslienden Mans,
En segt: hier seyft niet aen als Phebus Lauwerkran.

Op die van sijne **GEMALINNE.**

Hier hebt ghy 't Beeld van **BLOCKS**, die met de stercke
loncken (r'ontvoncken:
Van twee schoone oogen 't hert van **HEIMBACH** weet
Doch dit's maer iet gemeens. Sy set hem heel in vier,
Als sy haer duytschen sang mengt met sijn' roomische lier.

O

Op de

Op de selve.

W Aer't dat dees' Teekening met verwe waer voltoyt,
 Wat sou dit perkement all' blos en blanks ontvouwen!
 Wat sou men lalien met rooßen sien deurstroyt!
 Nu geeft'et slechts den treck van B L O C K s gelaet t' aenschouwen;
 Maer treck, die H E I M B A C H s hert gedurig treckt en zengt;
 En bey van Pallas iets en Venus t' samen mengt.

Op de

HISTORIE

Van

S E J A N U S.

G Hy Vorsten, die met sorg noch arbeyd zyt ver-
 kuyfcht,

Die alte soet op lust, den last der hooge dingen
 Schuyft op de schouderen van uwē Gunstelingen,

En van uw' schepsels 't Roer laet wringen uyt uw' vuyft;

Die uwen dieren tijd verdanft, verkult, vertuyfcht;

En u soo lustig toont tot Staetbekommeringen

Als sy, die voor een' kroon wel eer een kruyn ontgingen,

En uyt het Rijcksgewaed zijn in de kap verschuyft;

Komt, leert hier van Tibeer en sijn' verwardesaken,

Dat Meesters, die (als't past) den Meester niet en maken,

Hunn Dienaers menigmael ten dienste moeten staen,

En ghly, die als *Sejaen* uyt stof zyt opgetogen,

Leert uyt sijn' blind bedrijs eens klaer sien uyt uw' oogen,

En uyt sijn' droeven val recht in uw schoenen gaen.

Op de

STEERT-STERRE

Des Jaers 1577.

Aen de Koninginne-Moeder

CATHARINE de MEDICIS.

Terwijl de Staertster spreyt haer hairen door de lucht,
 En van toekomend quaet voortteekens schijnt te geven,
 Word Koningin CATHERYN wel degelijk beducht
 Voor 't korten vanden draed van haer quaedrockend leven,
 Wat ducht ghy, Koningin, soo hier wat quaeds uyt word,
 Soo staet uws levensloop eer lang te zijn, als kort.

Op 't Etmael en Klocken-spel

Van den E.

CLEMENT van SORGEN.

Hoe snel ons dagen staeg in uren ons ontslippen,
 Hoe ieder Etmael gaet mer vieren twintig glippen,
 En hoe ons 't Klocken-spel geduffig speelt na 't graf,
 Maelt ons van SORGENS dicht hier soo sorgvuldig af,
 Dat by aldien wy 't ons geen voorflag laten strecken
 Om uyt der sonden slaep onse zielen op te wecken,
 Soo sorg ick (en mijn' sorg is vry geen yde waen)
 Dat eer wy zijn ontwaect, de dood-klock wel mocht slaen.

Gedenckteeken

V O O R

Den wel-edelen en dapperen

Z E E H E L D

JACOB van WASSENAER,

Ridder, Heere van Opdam, &c.

L. ADMIRAEEL GENERAEL

der Vereenigde Nederlanden.

*Fama extendere factis**Hoc virtutis opus.*

Werd Ferbeeld oyt met recht aen Zeeheld opgedragen,
 Soo dient sulcx boven al aen Held O P D A M ge-
 daen,

Die fors de vuyft aen 't roer van Hollands Vloot
 dorst slaen,

Doen 't andere weygerden, ja gruwelden te wagen,

Die dwers door 't Zee-geweld der Sweden heen gellagen,

Op Koppenhagens kruyn de Rijcks-kroon vast hiel staen.

En doorsijn' dapperheyd Zont, Belt en Occaen.

Van schuymeren heel schoon en suyer wift te vagen.

En strevende endelijck dwers door de Britsche Vloot

Getroffen in dien storm van yser wierd of loot,

't Welck laes ! den levens-draed doorkerfde van die braven:

Maer sijn beroemd bestaen en Ridderlijck bedrijf

Troost yser, loot en vier, en 't water houd wel 't lijf,

Niet den Doorluchten naem van WASSENAER begraven.

Op

Op d'Afbeeldinge

Van den

Dapperen ZEEHELD

Auke Stellingwerf,

L. Admiraal van

V R I E S L A N D.

D Us leefde STELLINGWERF, die in verfcheyde tochten
 Den Zeeprijs heeft bevochten;
 En onder Hollands vlag het Sweedfche Zeegeweld
 Hielp slaen uyt Zont en Beld;
 En endelijck als hoofd van Vriesslands Oorlogfchepen
 Den Brit heeft aengegrepen,
 Alwaer een kogelbuy fijn eerlijck leven floot
 Met een doorluchte dood.

Op den TYDSIFTER

V A N

d' T R A U D E N I U S

Aen de

TYDQUISTERS.

V Erdrijvers van den tijd, verquifters van uw leven,
 Merckt, hoe TRAUDENIUS den tijd hier heeft verdreven;
 Merckt, hoe hy d'eeuwen split, de jaren deelt en fchift,
 Ja, fchier in stof den TYD doet ftuyven door fijn S A F T.
 Ghy spilt uw' ganfchen tijd aen vruchteloofe grillen;
 Hy wil niet een minuyt, niet een fecunde spilen:
 Die fijnen tijd befteed aen land-nut tijds-verklaer,
 Neemt fulck een man den tijd niet dubbel over waer?

Aen ZENO.

AL weet ghy 't goud te zijn het swaerste der metalen
 Wat, Zeno, baetu dat? wat kanmen daer voor halen?
 Wat haert word daer van werm? wat schoorsteen vuyl
 en swert?
 Ick achte vry wat meer de weet van sijn' waerdye,
 En schoon die waen mag zijn ontstaen uyt sotternye
 'K en kreune my des niet, men gaet'er nié te mert.

Aen QUINTILIA.

ALsick, QUINTILIA de beemden enuw' kaken
 Beschouw, voel ik mijn hert van dubble vreugde raken,
 Wy sagen 't Land onlangs heel droef en treurig staen,
 Onlangs uw' aengesicht heel doodsch en ongedaen,
 Nusien wy d' aerde weer haer groen gewaed ontfangen,
 Nu roos en lely weer herleven op uw' wangen;
 Sulcx dat ick uw gelaet beschouwende en het veld,
 Twee winters sie gevlucht, twee lentens sie herstelt.

Aen de

Soo Wijse als Schoone

P H Y L L I S.

MEt sijn vergulden ooft kon Paris slechts gewinnen
 De gunst van een' Godin: maer, PHYLIS, die u't
 pand
 Vereerde van sijn Trou? won in ut twee Godinnen,
 Een' Venus in gelaet, een' Pallas in verstand.

Op

Op d'Afbeeldinge

83

DER

VIER EVANGELISTEN.

DE Schilders in 't gemeen die malen of versinnen
Een Engel by Matthijs of Serafijnfchen Man,
By Marcus eenen Leeuw, verhit op overwinnen,
By Lucas eenen Os, een Arend by Sint Jan.
En 't is niet vreemd gemaelt, 't is (dunckt my) wel veronnen
Want Jesus 't Opperhoofd der Serafijnfche fchaer
Wierd als een Os geflacht, heeft als een Leeuw verwonnen,
En voer ten Hemel op gelijk een Adelaer.

Verjaerbloemken

Voor

MARIKEN VERJANNEN

Aen haer Ouders.

UW' Dochter is van daeg in 't sefte Jaer getreden:
Derhalven moet ick haer besteken desen dag
Met dees' sesreglen Rijms, en wenschen dat se mag
In jaren nemen toe, maer meest in goede seden,
En dat ghy voor 't verloop van noch eens vijfen tien
Haer, tot uw' beyder vreugd meugt Bruyd en Moeder sien.

Op

Op

Op d' Aenmerckingen
 VAN
 S T A E T
 En
 H I S T O R I E
 Over 't leven van
 V I L L E R O Y,
 Door P. MATTHIEU.

DE Pen van Cicero heeft ons wel eer beschreven
 Een' redenaer gevormt op een' volmaekten leeft:
 Maer diense niet en wist te toonen of te geven;
 't En was maer schildery, maer beeldwerck vanden geeft.
 De veder van Matthieu gaet vry wat hooger sweven,
 Gemerckt sy niet alleen ons wist te malen af
 Een' man volmaektelijck op Staet- bedrijf bedreven,
 Maer oock in V I L L E R O Y een' sulcken man ons gaf.

O R L E A N S.

Uyt

S C H A L I G E R

Verraelt.

T Hoofd van een machtig rijk kon *Orleans* niet wesen,
 Sy dê dan datse mogt, en wierdt'er 't herte van.
 Bellone geeft haer macht, 't hof woorden uytgelesen.
 Geen' konst, geen' wetenschap, die haer ontschuylen kan.
 Soo heusch is haer vernuft, soo wijs, soo waerd te prijsen.
 Van 't geen sy niet en kent, voert Gallien geen' kout.
 De Vader, die den rey op 't spits aenvoert van Nysen,
 Brocht of van hier, of hier sijn' giften menigvoud.

S'en

Op d' Afb. van Christus en Maria Magd. 85

S'en laet in haer niet kleens, niet onverhevens blijcken ;
'T volck selfs draegt eenen moed gelijk een Prins soo vry.
Stad, die u niet en wijckt, en sal voor niemand wijcken :
Gy hebt voor niemand oock te wijcken als voor dy.

Op d' Afbeeldinge

Van den verresen

CHRISTUS en MARIA MAGDALENA.

Gedaen door den seer uytnemenden

REMBRAND van RHYN,

Micat inter omnes.

Als ik d' Historie lese ons by Sint Jan beschreven,
En daerbeneven sie dit kunstrijck tafereel,
Waer (denck ick dan) is pen soo net oyt van Pinceel
Gevolgt, of doode verw soo na gebrogt aen 't leven?
'T schijnt dat de Christus segt: Marie, en wilt niet beven,
Ick ben 't, de dood en heeft aen uwen Heer geen deel:
Sy sulcx geloovende, maer echter noch niet heel,
Schijnt tusschen vreuchde en druck, en yreefe en hoop te swe-
ven.

De grafrots na de kunst hoog in de lucht geleyd
En rijk van schaduwen, geestoog en Majesteyt
Aen all de rest van 't werck. Uw' meesterlijke streken.
Vriend REMBRAND, heb ick eerst sien gaen langs dit pa-
neel;
Dies moest mijn pen wat Rijms van u begeeft pinceel
En mijnen int wat roems van uwe verwen spreken.

In't Stam-boeck

Van den E.

JACOB HEYBLOCK.*In tenui labor, ac tenuis non gloria.*

DE Spraek-konst is de grond, waer op dat hecht en vast
 Der Musen Tempelbouw tot aen de wolcken waff;
 Waer 't oock aen desen grond ontbreken mag of schorten,
 Daer staet de Tempelbouw der Musen in te storten:
 Ghy **JACOB**, die dien grond dan in de Jonckheyd legt,
 Moogt van dien Tempelbouw den **HEYBLOCK** zijn geseft.

LYCKLOOVERKEN

Voor

WILLEM VERJANNENDen **JONGEN.**

HOewel de Zeyn der dood **VERJANNEN** heeft doen sne-
 ven,

En hem als lentebloem te vroeg heeft afgesnoeyt:
 Sijn' naem sal in den naem sijns Vaders echter leven,
 En bloeyen op 't papier, soo lang de schrijf-konst bloeyt.

Versoeck van de

MIDDELANDSCHE ZEE

Aen de

Z E E M A C H T

Van HOLLAND.

H Et plonder-nest Algier word vast op 't rooven stout,
 Ontveyligt vast alom mijn' hobbelende wegen,
 En stelt mijn' handelaers bekommert en verlegen.
 Wat raed, om eens dat schuym te schuymen van mijn
 fout?

Hollanders, die soo veel van nette straten houd,
 Soo seer tot suyveren en boenen zijt genegen,
 Ey maekt dat Turcksche slijck eens uyt mijn' straet te veggen,
 't Welck my soo veel belets, u soo veel onheyls brout.
 'T is wind met sulcken schuym verbond te willen sluyten;
 Dat Gomorrijtsch gespuys verhit op heyloos buyten
 En weet van eer noch eed, en past op geen verdrag;
 Dus schrobt dat wolvennest eens van mijn' straet als leeuwen,
 En plant dan wederom, gelijk als voor twee eeuwen
 Den bessem op den matt in plaetse van de vlag.

Raed tegens d'ingebrochte

PEST-SMETTE

A^o. 1663.

D It Pest vier waer al lang uyt onse Stad gewied,
 En had naer allen schijn maer weynigen doen sneven;
 En hadmen niet soo dom sich in den brand begeven.
 'T graeu speelt; waer toe geschroomt het geen men
 niet en siet? Maet

Maer gift in spijs en dranck en siet men mede niet;
 Sy tasten evenwel hunn' Swelgeren aen 't leven;
 Soo doen oock lochten damp, wanneer se zijn vergeven:
 Dus wacht u, wie ghy zijt, daer schuyt een Slang in 't riet.
 Gods hand kan (seggen sy) ons overal behouwen;
 'T is wel gesegt (ick ken 't) oock moet men sulcx vertrouwen,
 Wanneer ons ampt of plicht roept in een quade locht.
 Maer roeckelooselijck den plaetsen toe te loopen,
 Waer heen men niet en word door plicht of ampt geropen,
 Is niet op God vertrouwt, 't is hem veel eer verfocht:

G R A F S C H R I F T

Voor

C O R A X.

Ints C O R A X sijne Bruyd so schielijck sag gevelt,
 Zints hy sijn Bruyloftstors in lijkrouw sag verbranden
 En ach! voor 't Bruydsbed graf en doorkist sag voor
 handen

Hiel hem een schroef van druck de geesten als beknelst;
 'T bloed stremt; de moed beswijckt; de droef heyd wint het
 veld,

En tast allencken aen sijn' edelste ingewanden.
 En maent den klaeu der dood't jong hert ook aen te randen,
 Die var ten lesten toe, en sluyt et met geweld.
 Dit sterven evenwel schijnt desen twee gelieven
 Meer als hun Bruyloftsdag of Troudag te gerieven:
 De Troudag liet niet toe, dat sy hunn' jongé leen
 In 't wettig Bruyloftsbed vervoegden d'een by d'ander,
 De sterfdag helpt om hoog hunn' geesten by malkander;
 En mengelt hier om leeg hunn' affchen onder een.

Op de
Geestelijcke Gesangen

Van den

Hoog geleerden D.

WILHELM SLUYTER,

Predicant tot Eybergen.

T Sluyt (segmen) niet met al , 't zijn ongerijmde dingen ;
Wanneer men iets wes fots of spelen hoort of singen.
Maer all' wat S L U Y T e k speelt op sijn' geleerde Luyt,
All' wat hy quinceleerr , galmt ons een Rijm in d'ooren ,
Dat sielen streelt en sticht : hy laet ons hier niet hooren ,
Dat niet op sijn beroep , niet op Gods woord en sluyt.

T R O O S T

Aen den selven

Over de Dood sijner ,

H U T S V R O U W E.

D En Hentel uw' Sibylle , uw' perle uw' Margarete ,
Soo suyer *Sluyter* , siende , en heylig van gewete ,
Sprack endlijck , dit juweel dient aen geen slijck vertrouwt ;
Dees perle is al te schoon om in den leem te blincken ;
En doet haer' leeme kas daer op in d' aerde sincken ,
En vat uw' perrel op , en setse in 't eeuw'ig goud.

Op 't Graf van
H. E. WATERLOOS,

Van de Peste gestorven, Ao. 1664.

H Ad WATERLOOS de lucht noch wat genieten mogen,
 Hy had den Hengste-bron all't water afgefogen,
 Dat hy in sich vervat: maer och! een felle brand,
 Die voor geen water swicht, dreef hem alhier in 't sand.

Op d'onmaskerde Dood

Van den

Hoog-gelerden **HEERE**

Volckerus van Oosterwijck.

Omt herwaerts Christenen, die noch door 't vleesch
 behoort

De dood niet tegentreed soo rustig als ghy hoort;
 Komt, wilt u herwaerts aen naer OOSTERWYCK bege-
 ven?

Hy leert u dat de dood een deurgang is ten leven,

Haer wee is (wijst hy aen) hertself voor alle wee,

Haer prickel sonder punt, haer sickel sonder snē,

Aen all wat sich bekeert, en afftaet van den quade,

En sich in d' armen werpt der Hemelsche genade.

En lust u meer bescheyds? Hy ruckt haer 't Masker af,

En toont dat Christi dood de dood den doodsteek gaf.

Heyl en voorspoed aen

91

N. van OOSTERWYCK,

Op sijne reyse naer

OOST-INDIEN

Met het Schip

Den PHENIX.

DE Phenix, die van hier gaet sweven op sijn wicken
Na sijnen geurigen canneel-en nagel-nest,
Brenge OOSTERWYCK, eerlang in 't Oosterfche
gewest,

En doe hem daer verheugt den Ooster-kruyd-oegst ricken,

Sijn kiel en moet op reys noyt Gasthuys sijn van lieken;

Staeg werde sy van spoed en voorwind voortgepreft;

God deck haer, waerse drijft, of waerse trancker vest;

Voor onheyl en gevaer, gelijk de klokke-hin't kicken,

En soo de sone volgt sijns vaders nutte leer;

Verfek'ren derfick hem, dat hem gewin en eer

Sal volgen waer hy reyst, of henen komt te trekken,

Gods hand sal segaen, all wat hy slaet ter hand,

En doen Oost-inden een tweede Vaderland

En wenschelijcke wijck aen OOSTERWYCK verstrecken.

A E N

FRANCOIS de BRUYNE,

Uytstekend jong Schrijfmeester.

ALs ick uw' letteren soo hecht aen een gesloten,

Soo snedig uytgewrocht, soo wacker op haer koten

Geplant sie en geboort met trekken kloek van swier;

Soo derfick onderstaen aldus van u te spreken:

De BRUYNE staet boven 't puyck der Schrijvers uyt te steken.

Soo klaer, als bruynen int uytsteekt op blanck papier.

SCHILD

SCHILD

Tegens den Schimpfchicht uytgeschoten

OP DE

NEERDUYTSCH E PROFESSIE

Der Wiskunst van den E.

CLEMENT van SORGEN.

WAer 't datmen 't onderwijs der Wiskunst de geschieden
 In Lands-tael of Neerduytsch, wat soumen in ons land
 Al Tellers, Meteren, al Bouwers gaeu ter hand,
 Al Archimeden sien, Hipparchen en Eucliden?
 Nu houdmen niet alleen voor 't oor der duytsche lieden
 Haer nutte regelen verscholen onder 't sand
 Van 't Grieksch en oud Romeynsch, maer schrolt oock op 't
 verstand
 Des genen, diese wil in louter Duytsch bedieden.
 Van SORGEN, laet u sulcx noch sorg noch hertseer sijn;
 Maer volg kloekmoedig na den voorgang van Stevijn,
 Wiens saem en glory streeft verr boven alle wolcken,
 Niet om dat hem in top de Wiskunst was bewuift,
 Maer om dat hysse braef in Duytsch heeft uytgeruift,
 Tot eer der Duytsche Tael, tot leer der Duytsche volcken.

In 't Stamboeck van den E.

CLEMENT van SORGEN.

Certo numero, mensura, pondere Deus omnia disposuit.

Die grooten handel drijft, of veel ter handen slaer,
 En in sijn rekenen niet vast of seker gaer,
 Licht 's nachts van sorgen dik gemat tot aen den morgen:
 Dies wenscht er iemand fix sijn Telkunst te verstaen
 De lessen van CLEMENT heeft hy slechts toe te gaen:
 Van SORGEN legt den grond om hem 't ontslaen van sorgen.

Op

DE mensch, soo lang hy leeft, wroet sonder rust en vrede,
Op dat hy schat op schat, en goed by goed vergaer;
En och! wanneer hy sterft, wat draegt de wroeter mede?
Niet als een planck of vier, een doodkift op een baer.

Van Rijck.

RYck acht mijn Rijmkens goed, Rijck soude wel begeeren;
Dat ick my nu en dan wat milder hooren liet:
Maer Vogels, diemen staeg wil hooren quinkeleren,
Verforgt men van den kost of anders doense niet.

Op de

Aeneis van P. Virgilius Maro.

Vertaelt door den

Edelen en Hoog-geleerden HEERE

J. WESTERBAEN,

Ridder, Heere van BRANDWYCK.

LUft u in Helden-dicht eens helder te verstaen,
Hoe Troyen wierd vernielt, hoe Dido quam te sneven;
En wat Anchises Soon door all sijn balling-leven
Te Land heeft uytgerecht, te Water uytgestaen?
Wat hoeft ghy School daerom of Meester toe te gaen,
Of aen't Latijnsch verhael oyt sluyver uyt te geven?
'T word u in suyver Duytsch hier soo volmaekt beschreven,
Als waere *Maroos* geest verhuyst in **WESTERBAEN**.
Veel' hebben wel *Virgyl* hunn' Moedertael doen spreken,
En hem in Duytsch, in Fransch, in Spaensch gewaerd gesteken,
En *Maro* toegerust elck na sijns Lands manier:
Maer, Leser, soo ghy eens dees' blaeren wilt doorrennen,
Ghy sult ('k en twijffel niet) rond uyt met my bekennen,
Dat *Maro* nergens bet na *Maro* sweemt als hier.

P

Op het

Op het
JOCK en ERNST,

En op den

Wet - steen der Vernuftten

Van

J. de BRUYNE.

By *HERO GALAMA* Herdruckt.

GHy hateren van dwang, ghy vrygevochte Friesen,
 Die voormaels niet en snooft als krijgs-en oorlogsvier,
 Niet als van slaen en wift, en menig Batavier,
 Hoe wacker hy sich queet, het spel hebt doen verliefen;
 Doch die geen Krijgslof thans voor letterlof soud kiesfen,
 Thans niet Bellonaes volgt, maer Pallas Krijgsbanier,
 En liever d' ooren leent aen Phebus goude lier,
 Alsaen den kop'ren toon, dien Mavors gasten bliesen,
 Merckt hier, hoe *GALAMA* de woestheyd gaet te keer;
 Die om uw' letterfucht t' ontvoncken meer en meer,
 Sijn' letteren soo fix wift in 't gelid te setten,
 Dat hy daer uyt nut *Ernst* deé rijfen en soet *Joek*,
 En uyt sijn' wackre pers de *BRUYNENS Wetsteen* trock,
 Niet om uw' fabelen, maer om uw breyn te wetten.

Op de

CHRISTELYCKE SEDEKUNST

Van den Hooggeleerden

Do. JOANNES VISSCHERUS.

DE Sedelijcke deugd en all' haer' schoonste daden
 Niet in 't geloof gedaen, niet Christelijck betracht
 Uyt yver tot Gods eer, sijn kranck, sijn kleen van kracht,
 Ja veeltijds weynig meer als opgesmukte quaden.

Dit

Op d' Amsteldamsche Borse.

95

Dit stuk sag **V I S S C H E R** in ; dies docht'et hem geraden
Tot hooger nut en heyl van 't sterffelijck geslacht
Een hoog're Sedekunst te visschen uyt de gracht
Of onbevleekten grond der goddelijcke bladen ;
Waer in hy ons sook klaer als kloeck voor oogen stelt ,
Hoe Borgerlijcke deugd van Godtsvrucht onverfelt
Den bloemen is gelijk , die vruchteloos verslenschen ;
En Meesterlijck betoont , dat hy aen allen kant
Op 't Visschen sich verstaet , en met de pen of hand
Niet min als met den mond een Visscher is van Menschen

Op d' Amsteldamsche
B O R S E.

Hier heft sich uyt den grond des Amstels na de wolcken
Een plaets die 's Middags krielt van allerhande Volcken ,
Een wandelperck daer Moor met Noorman handel drijft ,
Een Kerck daer Jode , Turck en Christen in vergaren ,
Een aller Talen School , een Mercktveld aller waren
Een **B O R S E** die alleen all 's werelds borsen stijft.

Op den aenwas ende uytbreyinge

V A N

A M S T E L D A M.

DE Koopmerckt van Euroop dringt weer haer vest van een ,
En doet haer' ouden wal haer sloop spaet weer besuuren ,
Die voor haer' solderen , haer kelderen en schuuren ,
Hoe ruym hy was en groot , weer t'eng wierd en te klein .
Dits nu de seste mael , zints dat haer eerste steen
Gelegt wierd in haer veen ; en mag haer Koop-heyl duuren ,
Soo reyckt sy oock eerlang tot aen haer nieuwen muuren ,
En stopt dien omvang vol , ja stap't'er over heen .

P 2

Soo

Soo, groote Stad, groey aen in Burgers en Gebouwen,
 En wilt u hecht en pal op uwe palen houwen,
 Soo lang den Hemel sich om 't Aerdriek henen kromt :
 Ick wensche dat ghy noyt van storten weet noch dalen,
 Of, sooghy dalen moet en storten op uw' palen,
 Soo langsaem dalen moet, gelijk ghy vaerdig klomt.

T O E G I F T.

AMSTELDAM spreekt.

VAn masten diene ick my te lande en op de baren;
 Op masten houde ick stand; met masten vlot en vlug
 Voer ick den Ooster oegst en all' des werelds waren
 Mijn' *AMSTEL* in den mond, mijn' *DAM* op sijnen rug.
 Nu seg, wat masten zijn 't, die meest Mijn welvaert slijven,
 Die onder d'aerde staen, of boven 't water drijven?

op hoo

N I E U W

Aelmoesseniers - Huys

'AMSTELDAM.

Laet ons goed doen aen alle. *Gal 6.v. 10.*

VRaegt ghy, wat Huys dit wil of Gods-gestichte wesen?
 Hier worden, Vreemdeling, de giften van de schael
 Godvruchteliijk besteed aen 't vriendeliijk onthael
 Van Vondelingen (laes!) en Ouderloose Weesen.
 Weldadigheyd word hier aen ieder-een bewesen.
 Dit Gods-gebouw staet op voor Duytschman, Deen en Wael:
 Het zy van wat geloof, 't zy van wat tong of tael,
 All wort'et hier gespijst, all stichtig onderweesen.

Soo

Soo haest had *Amsteldam* haer' vesten niet verwijd,
 Niet wijder uytgeset, of sy en-wijd en snijd
 Tot dit gebruyck dit erf uyt haren morwen gronde:
 Derhalven, Vreemdeling, seg, eerghy steekt van Land:
 Lang houde God die Stad in haren ouden stand,
 Die soo Gods dienstelijk haer' nieuwen wal begonde.

Op den
G E B O O R T D A G
 Van den H E E R
B A R T H O L O M E U S A B B A.

ALS ABB A d' eerste reys het dag-licht op sag dagen,
 Reed Phebus door den Kreeft op sijnen gulden wagen,
 Dat is, hy reed te rug of ging der Kreeften gang:
 Maer ABB A s geeft verliest op deugd en puyck van seden,
 Op kunst en wetenschap, sal noyt te rugge treden,
 Maer daer in voortwaerts gaen sijn gansche leven lang.

Aen den selven, op sijne Promotie

Tot

A D V O C A E T

of

DOCTOR in de **RECHTEN.**

WAt zijt ghy wel-bedocht, dat ghy de Zang-godinnen
 Met haren Zang en Rijn soo tijdig geeft den schop!
 Want by die Susterkens valt anders niet te winnen
 Als een' beroeyde beurs, als een' versuften kop.
 De Poësy, mijn Heer, doet selden schootsteen rooken;
 Neen, 't is Justinaen, 't is Baldus, die dat doet,
 En onder Themis muts werd vry meer sneeus ontdoken
 Als onder 't sober dak van Phebus Lauwerhoed:

98 Leeuw besprongen van de Doggen.

Derhalven laetick my uw' opset wel behagen,
En wensch dat ghy den trap of naem van Advocaet
En tijtel van Jurist verwerven moogt en dragen
Tot eer van uwen Stam, tot nut van onsen Staet.

Aen den

L E E U W,

Besprongen van de

D O G G E N.

Statque canum rabies.

DE Doggen toonen sich weer bijster bitsen fel,
En komen weer soo diefsch op hunn' Geburen buy-
ten?

Als of een Kromwel weer of eerloos rot van guyten
De Kroon droeg van hunn' kot, en Meester waer van 't spel.

Sy happen als verwoed den fieren L E E U W na 't vel,
En willen hem mer kracht doen dansen naer hunn' sluyten,
Of andersins sijn' Vlag uyt Stroom en Zee-straet sluyten,
Ja heel den Oceaen doen staen tot hunn bevel.

L E E U W, lijd dat snoeven niet, L E E U W, laet u niet versnaeu-
wen:

Maer toon nu dat ghy punt en nagels aen uw' klauwen
En wel-gewet gebit hebt in uw' kaken staen.

Vat, vat die Rekels eens soo wacker in hunn' staerten,
Dat sy noyt muyl meer slaen in uwe vryevaerten,
En bijt'er u eens door, of 't spel is noyt gedaen.

Aen

*Aens de***D O G G E N,**

Verbeten van den

L E E U W.*Movet arma Leo.*

DE Water - L E E U W dus lang gemuylband al te fel,
 Stuyft wederuyt sijn nest al brullende na buyten,
 En vaert der D O G G E N rot, die Godvergete guyten
 Met tand en nagel toe op 't schoonste van hunn spel,
 En slaet die allebey soo wacker in hunn vel,
 En speelt soo meesterlijck op sijn metalen Fluyten,
 En weet hunn' macht soo strickt te knellen en te sluyten,
 Dar hun de de neerlag blijft en hem 't vol zee bevel.
 Soo, D O G G E N, dieven, soo; dat hebt ghy voor uw snaeu-
 wen;
 Dat komt u van den L E E U W te pissen aen sijn' klauwen,
 En na sijn Zee-gewin en Water-kroon te staen.
 Druypt, Rekels, druypt nu deur met ingetrocken' staerten
 En houd den muyl voortaan uyt sijne vrye Vaerten,
 Of soo ghy anders wilt, 't is glad met u gedaen.

Z E G E - T E E K E N

Voor

Den dapperen

Z E E H E L D

Michiel de Ruyter.

Fama super athera notus.

WAer't datmen voor MICHEL een beeld van silver
 goot,
 Waer 't datmen hem op goud of diergelijke stoffen
 Den Britschen hoogmoed saeg ten afgrond nederboffen,
 Noch ware voor sijn' deugd die gift niet al te groot:
 Vermits die Held soo braef met kling en donderkloot
 Den Zeedraeck heeft verleert sijn sot en ydel stoffen,
 En hem soo levendig heeft in den pens getroffen,
 Dat hy vast ligt en gaept, en aêmtocht na de dood.
 Nu sie ick weer eerlang ons' Zeen van Koopvaert-kielen,
 Ons' steên van handelaers, ons' reên van bootliê krielen;
 En Thetiseens ontboeyt van 't Britsche roof-geweld,
 Sal onsen Admirael bedancken all' haer' dagen,
 En sijn' doorluchte faem tot aen de Polen dragen;
 Ja waer ons Zeepaerd draeft, sal RUYTER sijn gemeld.

Z E E-

Z E E L A U R I E R

Voor

Den Dapperen

Z E E H E L D

C O R N E L I S T R O M P.

*Vincens corona.***W**

Aar 't dat de Nymfen nu van 't vrye Nederland
 Voor onsen Vryheer T R O M P een' gulden zeekrans
 vlochten,

En hem oerbiedelijck dien voor sijn' voeten brochten ,
 Noch waer sijn' deugd beloont met al te slecht een pand :
 Want waer hiel Zeeheld oyt op Zee soo moedig stand ?
 Waer heeft Alcides oyt soo braef een' prijs bevochten :
 Als onse dappere T R O M P , die 't nest der Zee gedrochten
 Gevaegt heeft uyt de zee , gejaegt heeft regens strand ?
 Gelijk een blixemschicht uyt Iovis vuyft gedreven
 Quam hy tot meermaels dwers door 's vyands kielen streven ,
 En donderde op den Brit , dat hem het herse kromp ;
 Die , schoon sijn tonge veynst , vast segt in sijn geweten ,
 Dat T R O M P sich als een Mars in 't Zee-velt heeft gequeten ,
 Of liever dat Mars self vocht onder schijn van T R O M P .

O P

't Afgebrande

L O N D E N .

Urbs antiqua ruit

Helaes! sal L O N D E N dan noyt komen tot bedaren ?
 Sal 't eeuw'ig tegens God en reden staen gekant ?
 Dus suchte Europe vast en 't vrye Nederland :
 Met komt de wrake Gods sijn' straten ingevaren,
 En set het plonder- nest van all' des werel'ds waren
 En all' den plonder- buyt met eenen set in brand ;
 En rust niet , voor die plaeg ligt plat gevelt in 't sand,
 En uytgeroeyt door 't vier in 't midden van haer' baren.
 Soo , soo , dat komt'er af van tegens de natuur
 Te dert'len in 't verderf van sijnen nagebuur.
 Zeeschuymereu , waect op en spiegelt u aen L O N D E N ;
 Leert dat de Zeevaert vry en veylig blijven moet ;
 Leert oock dat brand met brand by wijlen word geboet ,
 En waterroof door 't vier niet selden word verslonden.

Uyt-

Uytnoodinge
 VAN
 A M S T E L D A M

Aen sijne

Keur-vorstelijke Doorluchtigheyt

V A N

B R A N D E N B U R G H.

Tandem venias , precamur.

's Ands kielen braken vast van blijdschap vier en
 vlam,
 En schencken BRANDENBURG de wel-
 komst met hun allen.
 O dat my ook dese eer eens mogt te beurte val-
 len;

En Keur vorst FREDERICK eens herwaerts over quam,
 En sijn verblijf een' poos aen mijnen Y - stroom nam,
 Hoe soude ick oock 't kanon doen spelen van mijn' wallen,
 En mijnen A M S T E L doen met vlag en wimpel brallen,
 En van de welkomst vreugd doen Juychen mijnen dam!
 Ick bid u, machtig Vorst, en schey niet van onf' palen,
 Of doe my d'eereerst aen, dat ick u eens onthalen,
 Eens wat feestere mag alleenlijk voor wat tijds.
 Ghy sult my grootelijcx verplichten en vervreugden,
 Indien ick u mijn' sucht tot uw' doorluchte deugden,
 Dus lang van verr beroont, eens toonen mag van bijds.

Op

Op d' Afbeeldinge

Van

D A V I D C O L Y N S

Uytnemende

S C H I L D E R,

Gedaen door fijnen SOON.

D Us trock *Colijns* alhier fijns Vaders swier en wesen,
 Die tot het hoogste peyl van ouderdom gerefen,
 'T pinceel noch even vlug deê vliegen van fijn' hand;
 En grondig atgericht in all de swaerfte deelen
 Der vrye Schilderkunft, op doeken en penneelen
 De rijke vonden wierp van fijn begaef vertland.

Op de felve.

D It's 't beeld van dien COLYNS die beelden, beemden, beecken
 Deê fchieten van 't palet, en met de foete ftrecken
 En flagen fijns pinceels elcks oogen heeft verblijd.
 Is 't raer, als kunft en deugd in Schilders t'faem vereenen,
 Soo heeftmen hier wat raers, te weten 't beeld van eenen,
 In wien en deugd en kunft uytbloncken als om ftrijd.

Op d' Afbeeldinge

Sijner

H U T S V R O U W E,

Gedaen door den felfven.

D Us heeft de Soon 't gelaet der Moeder afgeteekent.
 Die twee en vijftig Jaer zints haren Troudag reket,

En

In 't Stamboeck van D. Nieuwendal.

105

En op haer' vloernoyt lijk , noyt doodkift sag noch baer.
God wil haer leven voorts van ongemack verschoonen ,
En haer met haren man in 't ander leven kroonen ,
Met onverganclyck heyl : dat (wenschick) werde waer.

In 't Stamboeck van den

Hoog-geleerden D.

Gofenius van Nieuwendal,

Remonstrantsch Predicant in

F R E D E R I C K S T A D ,

*Docere & non facere non solum lucri nihil , sed
& damni plurimum confert. CHRYSOST.*

En Preker, hoe bespraekt, en kan geen' vrucht verschaffen,
Die selfaen 't evel hinckt, het welk hy komt bestraffen:
Maer die met woord en werk sijn' hoorders leyt tot tucht,
En sal, o NIEUWENDAL, geen dal zijn sonder vrucht.

Op den Verjaerdag

Van

L U C I A.

Doorluchte LUCIA, konde ick op u Verjaren
Uw' glory na waerdy verheffen op mijn' snaren,
Wat sou mijn luyte slaen een ongemeenen trant,
En uw' Geboorte dag doen klincken door al 't Land!
Maer een soo swaren werck moet ick nu laten leggen:
Ick sal dan maer dit woord, in plaets van singen, seggen:
Gelukkig was die dag, doen binnen Amsteldam
Soo braef een groene Telg sproot uyt soo grijsen Stam

Aula

Aula vitiorum caula.

AEN IEMAND.

GHy hebt uw^o oudsten Soon korts hofwaert aen gefonden,
 GOp dat de knecht aldaer sijn' boerschen aerd verleert
 Maer beter boersch van aerd, als hoersch en ongebonden:
 Die efels send ten hoof, krijgt veeltijds verckens weer.

OP QUARTILLA.

'tKInd, 't welck *Quartille* korts ter wereld brogt of baerde,
 Voer uit sijns moeders schoot stracx in den schoot der aerde;
 Waer over sich all 't hof thans in den rouwe vind;
 Gemerckt sich elck aldaer voor vader houd van 't kind.

K L A C H T E

Der Hedendaegsche

P A E R D E N.

OCh! of de dertelheyd had willen overwegen,
 Hoe veel den Paerden is aen hunnen staert gelegen,
 Wat nut sy hun verschafft, hoe aerdig hy hun staert,
 S'en had ons achterlijf misschien niet van cieraed,
 Niet van de sweep berooft, waer met wy vliegen, muggen
 En diergelijk gespuys afkletsten van onf ruggen.
 Nu staen wy weerloos voor steeck en fellen beet.
 O wreedheyd al te sot! o sotheyd al te wreed.

Ter

Ter Gedachtenisse

Van den seer wytmemenden

Hermannus Langelius,

L E E R A E R

Der Gemeente Christi

Tot

A M S T E L D A M.

Prov. 10. 7.

De gedachtenisse der Rechtveerdigen
blijft in den zegen.

LIgt dan LANGELIUS ook neergevelt in 't stof?
Ja na den lijve slechts is hy in 't sand gefegen:
Haer sijn oprechte geest is opwaerts aengestegen
Verboven all 't gesternt in Gods doorluchtig Hof.
Daer smaect hy nu de vrucht van dat hy tot Gods lof
De Godsvrucht stadig steef, d'ongodsvrucht daer entegen
Te keer ging met Gods Woord, als meteen 'talen degen,
En dwers door d'ooren heen tot in het herte trof.
Derhalven dat de naem des Leeraers hier beneden
In goeden geure blijf, is (dunckt my) meer als reden:
D'een hou dan vry in print sijn' heugenis in eer,
En d'ander in gedicht; maer niemand hoe ervaren,
Sal sijn' gedachtenis soo levendig bewaren,
Als die sijn leven schickt na 't voorschrift van sijn' Leer.

Op

A 469 743

Op sijne

A F B E E L D I N G E.

SOoghy L A N G E L I U S sien leeren had en leven ,
 En dan , Aenschouweren , hier onder saegt geschreven ,
 All' wat tot lofen roem van sijn' welsprekentheyd
 Met herstenen bedocht , met tong kan zijn gefeyt ,
 All' wat oock pen vermag op blanck papier te leggen
 Ten prijse van sijn' deugd ; noch soud ghy moeten seggen :
 De Dichter spreeckt te verr beneeden 's Mans waerdy ;
 Een dicht van hooger toon vereyscht dees' Schildery .

A M S T E R D A M ,

By *Willem Lamsvelt* , Boekverkoper aen
 de Nieuwe Kerk. Anno 1702.

